PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Twice-weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 233 PENKTADIENIS, BIRŽELIO (JUNE) 10, 1938, TORONTO, ONTARIO METAI VII

Visuomenės Veikėjai Prieš Leidimą Fašistams Laikyti Konvenciją Toronto Mieste

MIESTO MAJORAS DAY TAIP PAT PRIEŠ DAVIMĄ MASSEY HALL

Fašizmas Yra Priešas Visokių Laisvių, Daugumos Veikėjų Nuomonė

TORONTO, Ont.—Kai tik Kanados fašistų vadas Arkandas paskelbė, kad Kingstono miestui atsisakius leisti jiems laikyti savo konvenciją tenai veikiausiai teks jiems savo konvenciją laikyti Toronte, čia iškilo didžiausia protesto audra. Visa eilė žymių veikėjų tuoj padavė spaudai pareiškimus prieš tai. Štai keletas iš tų, kurie jau pasisakė tuo klausimu:

"Mes turime neleisti fašistams laikyti mitingą Massey salėj arba savo konvenciją Toronte," pareiškė apšvietos komisijos narys Conner.

Miesto majoras Day taipgi tos nuomonės, kad neleisti fašistams laikyti mitingą Massey salėj.

"Aš esu griežtai nusistatęs prieš fašizmą. Mes turime išstoti prieš jį nieko nelaukdami," pareiškė Shaw, CCF klūbo pirmininkas. Jo manymu, fašistams duoti Massey Hall negalima.

"Nors aš stoviu už žodžio laisvę visiems, tačiau aš esu priverstas pasisakyti, kad aš fašizmu biauriuosi," pareiškė Dr. Salem Bland. "Laisvei yra ribos. Jei fašistai kursto prie neramumų, įstatymai turi juos sulaikyti."

"Aš tikras, kad Toronto miesto gyventojai jaučia taip, kaip ir Kingstono," pareiškė aldermanas Salsbergas. "Negali būti nei kalbos apie leidimą tokiai užsienio kontroliuojamai organizacijai skleisti mūsų tarpe fašistinę propagandą."

"Aš sutinku su miesto majoru, kurs pareiškė, kad jis prieš leidimą fašistams laikyti mitingą Massey Hall," pareiškė Herbert Orliffe, provincialis CCF sekretorius. "Mes turime kelti protestus prieš tokius mitingus."

"Aš griežtai prieš leidimą fašistams laikyti konvenciją Toronte," sako aldermanas S. Smithas. "Mano manymu, laikymas fašistų konvencijos Toronte būtų paniekinimu Toronto gyventojų. Fašistinis veikimas yra dalis Hitlerio pastangų sunaikinti esančią demokratiją."

"Aš nusistatęs prieš fašizmą bile kokioj formoj," pareiškė George Watson, Toronto Distrikto Unijų Tarybos prezidentas.

"Aš stovėsiu už žodžio laisvę kol ta laisvė nekenks žmonių teisėms. Tačiau aš griežtai prieš viską, kas tas teises naikina." Jo manymu, fašistai, kaipo žodžio laisvės naikintojai, turėtų būti suvaldyti.

"Žodžio laisvė turi būti garantuota visiems, kurie savo tikslų siekia demokratiniais keliais, bet tiems, kurie naikina mūsų laisvę, turi būti atimta," sako J. W. Buckley, Toronto Distrikto Unijų Tarybos sekretorius. "Kaip mes galime leisti naudotis demokratinėmis institucijomis tiems fanatikams, kuomet vienintėlis jų tikslas sunaikinti jas?"

Prieš fašistų mitingus ir konvenciją pasisakė aldermanai Bogart, Ellis, Gardiner ir kiti.

"GERLAIKIO" SUGRĄŽINIMUI KANADA IŠLEISIANTI $135,000,000

OTTAWA, Ont.—Finansų ministeris Dunning praneša, kad per tris metus namų statymui, senų griovimui ir kitiems reikalams bus išleista $135,000,000.

Federalė valdžia į tą fondą skirianti $50,000,000, o likusią sumą sudarysiančios provincialės valdžios, finansų korporacijos ir kitos įstaigos.

Iš šio fondo būsią lengvomis sąlygomis skolinami pinigai namų statytojams ir kitiems, vienu ar kitu būdu norintiems plėsti biznį. Skolos grąžinti bus galima per 35 metus laiko.

LAKŪNAMS LIEPIA NEGELBĖTI UŽSIENINIAMS MAIŠTININKAMS

WASHINGTON. — Prezidentas Rooseveltas laike paprastos spaudos atstovų konferencijos perspėjo lakūnus ir mechanikus, kad jie neprisidėtų prie užsieninių maištininkų, sukilusių prieš Jungtinių Valstijų pripažintas valdžias. Kurie tai praktikuos, Rooseveltas liepia atimti iš jų laisnius.

Tai buvo perspėjimas tarnaujantiems Ispanijos fašistų eilėse ir galintiems prisidėti prie Meksikos maištininkų.

Japonijos-Kinijos Karas Sužeidė ir Užmušė Netoli Pustrečio Miliono Žmonių

ŠANGHAJUS.—Užsienio militariniai tėmytojai praneša, kad per vienuolika mėnesių Japonijos-Kinijos karas jau palietė netoli pustrečio milijono žmonių. Jų apskaičiavimu, fronte užmušė 000 Japonijos kareivių, kas reiškia, jog fronte žuvo abiejų pusių 550,000 kareivių. Sužeistųjų skaičius daug didesnis: sužeista 850,000 kinų ir 300,000 japonų, arba viso 1,150,000 sužeistųjų. Šale to karas paėmė milžinišką skaičių civilių žmonių: 100,000 užmušta, 100,000 mirė iš badu ir 500,000 sužeista. Tokiu būdu visos žmonių aukos jau siekia 2,400,000 žmonių.

Prie šio barbariško žmonių sunaikinimo dar baisesnį vaizdą padaro 30 milijonų žmonių likę benamiais, kurie alkani būdami turi dažnai slapstytis nuo japoniškų žmogžudžių it koki medžiojami žvėrys. Juos pradeda naikinti įvairios epidemijos, daugiausia be jokios medikalės pagelbos. Užsienio militaristų apskaičiavimu tokio banditizmo, kokį veda japoniški plėšikai Kinijoje, pasaulis niekad nematė ir sunku tiksliai jį apibudinti. O paskutinėmis dienomis prasidėjęs beveik nepertraukiamas Kantono bombardavimas kiekvieną dieną paima tūkstančius žmonių. Apskaitliuojama, kad nuo gegužės 28 dienos šiame mieste jau užmušta apie dešimtį tūkstančių civilių žmonių. O apie pusę milijono žmonių turėjo išbėgti iš Kantono. Taip dešimtys milijonų pastatyta į baisų karo pavojų.

Kaltina Nazius Del Lenkų Persekiojimo

BERLYNAS.—Kada Vokietijos naziai kelia lermą, norėdami nukreipti pasaulio akis į "Čekoslovakijoje gyvenančių vokiečių persekiojimą," Vokietijoje gyvenančių lenkų vardu daktaras Kaczmarek pasirašė momerandumą, reikalaujantį nepersekioti lenkų. Momerandume nurodo, kad nažiūrint Vokietijos-Lenkijos pasirašytos sutarties ir pasižadėjimų nepersekioti viena kitos mažumų, Vokietijoje gyvenanti lenkai stumiami iš industrijos, nuo žemės ir iš mokyklų. Varšuvos spauda del to irgi pakėlė lermą.

Vokietijos spauda mažumomis pripažįsta tiktai keletą tūkstančių lenkų ir danų. O Tautinių Mažumų Lyga nurodo, kad Vokietijoje randasi 1,200,000 lenkų, 46,000 čekų, 20,000 danų; serbų kilmės 1160,000, lietuvių 125,000. Tačiau lietuvius, serbus ir kitus naziai nepripažįsta tautinėmis mažumomis.

Taipgi labai keista, kad lenkai, persekiodami lietuvius, ukrainus, baltgudžius ir kitas mažumas, protestuoja del Vokietijoje gyvenančių lenkų persekiojimo. Naziai tą patį praktikuodami kelia lermą del Čekoslovakijos vokiečių. Europos nacionalizmas pasidarė ant tiek išgveręs, kad pats muša ir pats rėkia.

Šaukia Mitingą Protestui Prieš Fašistų Konvenciją

TORONTO, Ont.—Kad duoti progą Toronto visuomenei pareikšti reikalavimą, kad Toronto miesto valdyba neleistų fašistams laikyti mieste savo konvenciją, Komunistų Partijos Toronto miesto komitetas šaukia masinį mitingą.

Mitingas įvyks Queens parke, šeštadienį (birželio 11) 2.30 po pietų. Visi demokratijos, taikos ir progreso mylėtojai kviečiami atsilankyti.

Kalbėtojais bus Tom Ewen, iš Vancouver, aldermanas S. Smithas, aldermanas Salsbergas ir kiti.

Reikalaukit, kad demokratijos, kultūros ir progreso priešams nebūtų leidžiama laisvai suokalbiauti prieš Kanadą ir demokratiškas jos institucijas.

REICHAS ATSISAKĖ MOKĖTI AUSTRIJOS SKOLAS

LONDONAS. — Anglijos ir Francijos laiduotojai Berlynui įteikė griežtą protestą del nemokėjimo nuošimčių už Austrijos skolas, kurie turėjo būt sumokėti birželio dieną.

Austrija paskolą paėmė iš Anglijos ir Francijos kapitalistų per tarptautiniams reikalams tvarkyti banką, įsteigta Bruselyje, Šveicarijoje. Paskolas laidavo Austrijos muitas iš tabako monopolių, o žyrantais buvo Anglija, Francija, Italija ir kitos Europos valstybės. Bet dabar Italija po protestu nepasirašė. Tokiu būdu naziai nori prisisavinti 50 milijonų dolerių. Tiek pat Austrija buvo skolinga vienai Anglijai.

Wilkins Sako SSRS Sistema Pralenkia Visas Kitas

MASKVA, SSRS. — Sir Hubert Wilkins, pasauliniai pagarsėjęs arktiko tyrinėtojas, pereitą sąvaitę atvykęs į Sovietų Sąjungą pareiškė, kad "SSRS pralenkė kitas šalis savo darbais arktike, kaip kad pralenkė jas su savo progresyve valstybės sistema."

Jis mano, kad neužilgo bus galima įsteigti susisiekimą oru tarp Australijos ir Pietų Amerikos per Pietų Ašigalį.

Sekančiais metais jis žada suorganizuoti ekspediciją į Šiaurės Ašigalį. Ekspedicija vyksianti submarinu.

Italijos Fašistai Vėl Pradėjo Grumoti Francijai

ROMA.—Po keturių sąvaičių pertraukos, kuri įvyko prasidėjus Čekoslovakijos kriziui, birželio 7 dieną ir vėl visa Italijos fašistų spauda visu svoriu atsisuko prieš Franciją.

Fašistinė Tribuna meluoja, būk Francija remianti Katalonijos autonomistus, tikėdama pietinėj Pirėnų pusėj įsteigti satelitinę valstybę ir už pagelbą net tikisi gauti teritorijų.

Kitas Musolinio organas nurodo, kad kol į Kataloniją plauks Francijos ginklai ir amunicija, Italijos fašistai pildys savo pažadus ir siųs Ispanijos fašistams pagelbą. Girdi italams nieko nėra stebėtino, kad po didžiajai ofenzyvai pasikeitė Ispanijos kare padėtis. Esą karo pabaigą atitolinusi Francija su Sovietų Sąjunga. Šios dvi šalys siunčiančios Ispanijai ginklus, del to fašistai priversti bombarduoti Ispanijos miestus, nes tas reikalinga sulaikymui ginklų ir apgynimui ispanų "laisvės."

Priedui fašistai pagrumojo, kad gal jiems teksią panaudoti kitokias priemones ir vesti kruvinesnį karą "iki Frankas įeisiąs į Barceloną."

TĖVAS BOLAND GIRIA KOMUNISTŲ VADO KALBĄ

BUFFALO, N. Y. — "Kuomet Browderis pasakė, kad dauguma katalikų bažnyčios nariu yra demokratijos kempėj, jis suteikė mums geriausį komplimentą, kokį kada nors katalikai Amerikoj yra gavę," pareiškė Father Boland, New Yorko valstijos darbo santykių tarybos pirmininkas, kalbėdamas Katalikų Atletų Klūbo susirinkime.

KARALIŲ KARALIUS
Etiopijos karalių karalius Selazis, nufotografuotas Paryžiuj atvykstant iš Londono ir vykstant į Genevą, kad dar kartą išreikšti opoziciją prieš Etiopijos pripažinimą Italijai. Kaip yra žinoma, jį palaikė tik Sovietų Sąjunga ir kitos trys šalys.

Kam Reikia Geležinkelių Apvienijimo

Kas Suryja Gelžkelių Pajamas?

TORONTO, Ont.—"Canadian Pacific ir Canadian National gelžkelių apvienijimas duotų didelę politinę ir ekonominę galią gelžkelių monopoliui, kas reikštų prisiartinimą prie didelio biznio diktatūros," pareiškė W. G. Smith, gelžkelių ir laivų raštininkų brolijos 127 lokalo prezidentas, kalbėdamas 8 wardo liberalų susivienijimui.

"Kas gi tą veinybę siūlo? Didžiojo biznio atstovai, o ne Kanados žmonės.

"Nuo 1925 metų iki 193 metų C.P.R. palukanų išmokėjo $167,000,000. 89 nuošimčiai šios sumos teko už Kanados rubežių gyvenantiems paskolos lakštų laikytojams.

"C.N.R. paėmė savo žinion visą eilę subankrutavusių, nudėvėtų kelių ir iš jų išaugino didelę sistemą, kokia dabar veikia. Nuo pat C.N.R. sistemos įsisteigimo kiekvienais metais gauta pelno.

"Bet net 1929 metais, kada C.N.R. gavo $58,000,000 pelno, neužteko išmokėjimui nušimčių už paskolų lakštus. Kad išmokėti visus nuošimčius už tuos lakštus (bondsus), C.N.R. turi gauti pelno per metus $91,000,000.

"Kame gi išeitis iš šios taip vadinamos gelžkelių problemos? Ar amalgamacija, išmetant iš darbo nemažiau 40,000 darbininkų?

"Mano manymu, išeitis guli atpirkime tų lakštų, tokiu būdu sumažinant tokį didelį pinigų išplaukimą iš Kanados, kas kenkia vietinei industrijai," jis baigė.

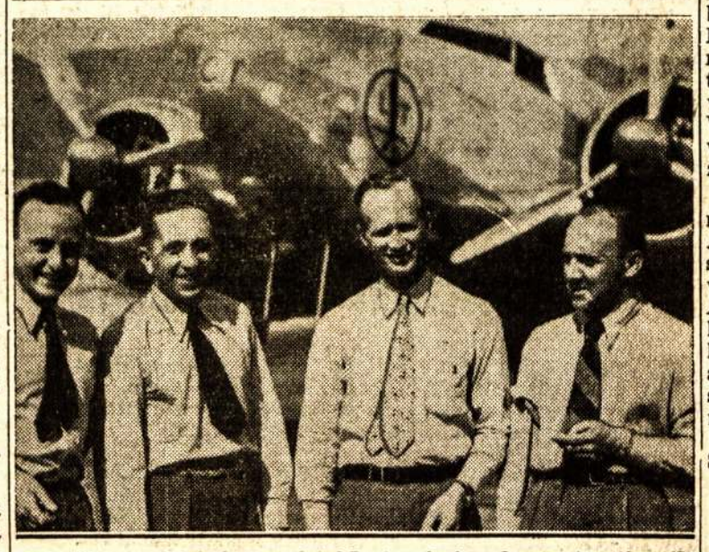

Kaip žinoma, kiekviena valstybė stengiasi pademonstruoti pajėgas toli skristi. Amerikiečiai pirmieji perskrido Atlantą, Sovietų lakūnai šiaurės ašigalį, o lenkai, iki šiol mažai galėję pasirodyti, per 23 dienas atliko 16,500 mylių kelionę. Jie pakilo Los Angeles aerodrome, perskrido Pietų Ameriką, pietinį Atlantą, Vakarų Afriką ir po daugelio pertraukų nusileido Varšuvoje. Jie matomi atvaizde.

Čekoslovakijos Naziai Balsavimus Veda Su Teroru

PRAGA, Čekoslovakija.—Artinantis sekmadieniui, kada turės baigtis municipalitetų rinkimai, henleinistai pradėjo viešą moralinį terorą. Henleino partija išleido grąsinimą, kad asmenys, remianti vokiečių demokratiškus kandidatus, atimtų savo parašus, o jei ne, tai gyvenanti Vokietijoje jų giminės bus paleisti iš darbų. Taip pat įsakyta Schwarsavos apylinkės valstiečiams, kurių žemes perkerta rubežius, kad jie nuimtų nuo sąrašo Henleino opoziciją, o jei to nepadarys, jiems bus uždrausta įeiti į Vokietijos pusėje esančius jų laukus.

Tuo metu Henleinas kaž kur išsibaladojo. Manoma, kad pas Hitlerį pasitarimams. Jo vietininkas Kundt giriasi įteikęs ministeriui pirmininkui Hodzai memorandumą, paremtą Henleino pasakyta kalba, bet Čekoslovakijos vyriausybė sako negavusi jokio memorandumo.

Čekoslovakijos valdžia paskelbė, kad karo tarnyba pailginta iki trijų metų.

Sako, Kad Nazių Šnipas Buvo Apsirengęs Kunigu

TORONTO, Ont. — George Verstick, 25 metų amžiaus rumunas, taksių vairuotojas, sako, kad jam tekę vežioti po Torontą ispaną, ieškantį ispanų pabėgėlių, kurį jis dabar įtaria esant nazių šnipu.

Jis sako, kad pabaigoj balandžio minimas "kunigas" nusipirkęs Toronte automobilių ir pasisamdęs jį vairuotoju, kaipo gerą miesto žinovą. Tokiu būdu, ieškodami Ispanijos pabėgėlių, jie aplankę daug vietų, jų tarpe ir militarinių. "Kunigėlis" buvęs įsmukęs į kareivines ant Universiteto gatvės ir ką tai pasižymėjęs. Buvę Maltono aerodrome, šaudymo praktikų vietoj Long Branch apylinkėj. Klausinėjęs apie kariuomenę ir kanuoles.

Jis vėliau pastebėjęs, kad toj vietoj, kur ranka buvo aprišta, buvo įspausta svastika.

Torontą ištyrinėjus jis "kunigą" nuvežęs į Sault St. Marie.

Panašus "kunigas" kelias dienas atgal buvo suimtas Sault St. Marie, Michigano valstijoj.

OTTAWA, Ont.—Arthur Meighen, reakcinis senatorius, išbarė federalę valdžią už nesigriebimą griežtų priemonių išmetimui iš dailės galerijos ir pašto Vancouverio bedarbių, kurie tenai jau nuo 20 gegužės.

Anglija Irgi Jau Pradeda Abejoti Nazių ir Fašistų Pasitraukimu Iš Ispanijos

TAS SUKĖLĖ ANGLIJOS SPAUDOJE NAUJĄ NERIMĄ

Ir Franko Pasiuntinys Pripažino Italų ir Vokiečių Viešpatavimą

LONDONAS. — Birželio 7 dieną sudeginimas Anglijos laivo Alikantės uoste, kito laivo apgadinimas Valencijos uoste ir bombardavimas anglų valdomo uosto Gandia, esančio už 36 myl. nuo Valencijos, visoj Anglijoj sukėlė didelį nerimą. Ypatingai visa spauda sujudo del to, kad Gandia uostą apmėtė bombomis ir apšaudė iš kulkosvaidžio vokiečių išdirbystės orlaivis. Šiame uoste irgi tapo nuskandintas vienas anglų laivas.

To pasekmėje liberališki laikraščiai pradėjo rašyti, kad generolas Frankas tapo jau visai maža Ispanijos figūra, o už "oro piratizmą" kaltininkais yra vokiški naziai ir itališki fašistai. Frankas jau dabar esąs tik šių fašistų įrankis ir nieko negali daryti be pirmųjų įsakymo. Todel ir Anglijos valdžia daugiau jau nemananti, kad vokiečių ir italų kontrolė pasibaigtų fašistams laimėjus karą. Taip pat anglų spauda jau nemano, kad siuntimas generolui Frankui protestų ką nors pagelbėtų. Nekurie laikraščiai nurodo, kad protestus jau reikalinga siųsti ne į Burgo miestą, bet į Berlyną ir Romą, tai yra į centrus, duodančius įsakymus daužyti Anglijos laivus ir naikinti Ispanijos miestus.

Tos oro atakos ir užpuolimas ant Anglijos laivų Londone sukėlė didelį aliarmą ir iš to gali išsivystyti tarptautinis krizis. To sąryšyje visai nelauktai į Londoną sugrįžo ir užsienio reikalų ministeris Halifaksas, kuris greitai nuvyko į užsienio reikalų kanceliariją svarbiam pasitarimui, nes visi protestai, siųsti generolui Frankui, buvo be jokių pasekmių. O dar labiau Angliją sujudino Alba kunigaikščio, generolo Franko atstovo Anglijai, pareiškimas, kad Frankas jau neatsakomingas ir negali sukontroliuoti itališkų ir vokiškų orlaivių.

O tuo pačiu laiku, laike 24 valandų, fašistų orlaiviai palei Viduržemio pakraščius padarė net keturioliką užpuolimų: Gandia uostas bombarduotas du kartu, Alikantė penkis kartus, Barcelona keturis kartus, Valencija du kartu, o Segorbe ir Tarragona po vieną kartą. Tai tik vienos dienos rezultatai. Tokiu teroru Musolinis tikisi greičiau pabaigti karą.

Fašistai Nuskandino Dar Du Laivus

Denia, Ispanija, Birželio 9.—Fašistų orlaiviai šiandien bombardavo Denia uoste stovintį Francijos laivą Brisbone, kuriame užmušė penkis asmenis, keturis sužeidė ir nuskandino laivą. Užmuštųjų tarpe du anglai. Vienas nesikišimo saugotojas ir vienas jūrininkas, o kiti francūzai.

Aukščiau Valencijos, Kastelono uoste fašistai nuskandino Anglijos laivą Isadora. To pasekmėje į Alikantę atplaukė vienas Anglijos naikintuvas. Anglai pasiuntė generolui Frankui perspėjimą, kad jei jis nesiliaus atakavęs jos laivų, tai anglai atimsią iš jo laivus. Musoliniui pasiuntę tik protestą, reikalaujantį sudrausti Franką.

SUDBURIO APYLINKĘ UŽVALDĘ MILIJONAI KIRMĖLIŲ

SUDBURY, Ont., Birželio 9.—Sudburio apylinkę ir vėl užviešpatavo milijonai biaurių kirminų. Jie apspito medžius, namus ir kelius. To pasekmėje buvo sustabdytas su sunkiu kroviniu pakrautas traukinys. Kur užeina milijonai šių biaurių gyvūnų, medžiai palieka be lapų.

LOJALISTAI SUSTIPRINO VALENCIJOS FRONTĄ

HENDAYE, Birželio 9.—Atmušę kelias fašistų atakas, lojalistai permetė dideles jėgas į rytinį Valencijos frontą, kur fašistai be paliovos atakavo liaudiečius.

Iš Girbraltaro praneša, kad fašistai Alžesiro uoste išsodino tūkstantį iš Afrikos atvežtų maurų. Sako, kad sustiprinimui tenaitinio garnizono, nes buvo "neužtektinas."

La Liena mieste už anti-fašistinių lapelių skleidimą fašistai sušaudė 20 asmenų, tarp jų dvi moteris.

Saskačevano Rinkimus Laimėjo Liberalai

REGINA, Birželio 9.— Vakar įvykusiuose Saskačevano provincijos rinkimuose daugumą balsų gavo liberalų partija. Iki antrai valandai ryto (birželio 9) buvo priskaityta išrinkti 29 liberalų atstovai ir dar 6 galutinai nenustatyti. C.C.F. išrinkti 6 atstovai ir keturi nenustatyti, bet tikima gavusieji daugumą. Social Credit du išrinkti ir vieną tikima išrinkti. Vienas "progresyvis" išrinktas ir vienas neprigulmingas tikimasi bus išrinktas.

Reakciniai konservativai, išluoti 1935 metais, šiuose rinkimuose visai susmuko. Statė 23 kandidatus, bet nė vieno nepravedė.

Provincijos ministerių pirmininku bus tas pats Billy Paterson, kuris kaip ir Benetas ir Mackenzie King ilgai buvo senberniu, bet pereitais metais "visuomenei atsidėkodamas" apsivedė.

Vancouverio Bedarbiai Atsikraustysią Pas Premjero Patulos Duris

VANCOUVER, B. C.—Šią sąvaitę 1,000 pavienių šio miesto bedarbių pradėjo kampaniją sukėlimui fondo, kad pasidaryti laivą ir nuvykti į Victoriją, pas premjero Patulos budinką, prie kurio durų jie mano pasidaryti kempes ir tol tenai būti, kol gaus darbą arba pašalpą.

Nuo gegužės mėn. 20 dienos šie bedarbiai laiko užėmę dailės galeriją ir paštą, kad atkreipti atydą į jų padėtį.

Bedarbiai daugumoj jauni kanadiečiai. Gerai organizuoti ir disciplinuoti. Todel, nežiūrint tokių nepaprastų jų žygių, jie turi didelę visuomenės simpatiją.

Numatoma Raides Rinkti Su Telegrafo Pagelba

NEW YORK, Birželio 8.—Tarp New York Times ir Associated Press raštinių šiandien buvo pademonstruotas naujas raidžių rinkimui įrankis, kuris manoma padarys revoliuciją visam spaustuvininkų darbe.

Naujam būdui nereikės prityrusių raidžių rinkėjų, kurie dabar turi linotipais rinkti raides ir daboti, kad kristų reikiamos raidės, o viskas eis automatiškai, telegrafo pagelba. Mat visas aparatas susidės iš keturių vienučių, varančių viena kitą. Viena vienutė parašo reikiamą raštą, kurį kita vienutė perduoda telegrafinei spaustuvei ir raidžių surinkimo vienutei, kontroliuojančiai raidžių raktus. Viskas eina automatiškai ir be klaidų. Tokiu būdu ateityje gal nereiks linotipistų. Koresponden tai telegrafu pranešinės žinias, kurios kartu bus ir sustatomos.

Bandymai buvo pasekmingi ir daromi tolimesni tyrinėjimai ir tobulinimai.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Darbas Dar Neužbaigtas

Pereitam Liaudies Balso numeryje padavėm žinutę, paimtą iš Lietuvos Žinių, kad projektas įstatymo, siekiančio amnestijos politiniams Lietuvos kaliniams, įteiktas tautininkų seimui. Tautininkų seimo pirmininkas Šakenis paskelbė, kad minimas įstatymo projektas bus svarstomas rudenį. Projektą įnešė buvę prezidentai K. Grinius ir A. Stulginskas.

Vadinasi, Lietuvos liaudies pastangos, palaikomos užsienyje gyvenančių lietuvių, duoda rezultatus. Tautininkų seimas bus priverstas svarstyti Lietuvos liaudies ir užsienio lietuvių reikalavimą paliuosuoti politinius kalinius, sukištus į kalėjimus už tai, kad jie dirbo už geresnę Lietuvos žmonių ateitį.

Tačiau, draugės ir draugai, Lietuvos liaudies ir užsienio lietuvių darbas su tuo nepasibaigia. Jei toliau nebus dirbama, nestatomi reikalavimai, kad seimas to įstatymo sumanymą priimtų ir paverstų įstatymu, tautininkų seimas jį taip nusvarstys, kad kaliniai amnestijos vistiek nematys.

Tą mano ir kiti laikraščiai. Pavyzdžiui, Vilnis, visiems kanadiečiams gerai žinomas Suvienytų Valstijų lietuvių dienraštis, apie tai rašydamas pažymi:

"Būtų didžiausia klaida pasitenkinti vien tuo, kad 'seimas svarstys' politinių kalinių amnestavimo klausimą. Jis gali taip nusvarstyti, kad didžiuma kalinių pasiliks kalėjimuose.

"Per vasarą ir rudeniop reikia vėl išvystyti plačiausią akciją už anti-fašistinių kalinių paliuosavimą. Reikia siųsti laiškus—ir kuo daugiausia jų—seimo pirmininko Šakenio vardu."

Kaip Kyla Bedarbių Skaičius

Kaip pasirodo, tai bedarbių skaičius Kanadoj labai smarkiai auga. Štai sausio mėnesį bedarbių Kanadoj buvo 1,097,914. Vasario mėnesį šis skaičius paaugo iki 1,157,879. O kovo mėnesį jis pasiekė 1,170,480.

Viršuj paduotas skaičius apima tik tuos bedarbius, kurie gauna pašalpą. Sakoma, kad tokių bedarbių, kurie dar negauna pašalpos, yra bent 500,000.

Taigi, kaip matote, Kanadoj bedarbių skaičius siekia 1,670,480. Tai labai didelis skaičius, kuomet Kanadoj gyventojų priskaitoma tik iki 11 milijonų.

Bedarbių padėtis tiesiog pasibaisėtina. Kai kuriose vietose pašalpa labai menka. O tie, kurie pašalpos negauna, puola į desperaciją. Pavyzdžiui, Vancouver mieste keli šimtai bedarbių užėmė paštą ir dailės galeriją ir neina iš ten jau antra sąvaitė. Tuomi jie nori atkreipti atydą į pasibaisėtiną jų padėtį.

Federalė valdžia giriasi, kad turinti pagaminus nedarbo apdraudos bilių, tačiau ji negalinti įteikti svarstyti, nes nekurių provincijų valdžios esančios priešingos. Tų provincijų valdžių tarpe randasi Ontarijos ir Kvebeko provincijų valdžios. Hepburno ir Duplesio ašis skaitoma svarbiausia kliūtimi įvedimui nedarbo ir socialės apdraudos.

Kaip Ne Vienodai Atsineša

Kaip Angus MacInnis, CCF atstovas, seime kalbėdamas pažymėjo, Kanados valdžiai užteko vienos dienos laiko panaikinimui Aberharto įstatymų. Kai tik gavo rekomendaciją, kad Aberharto įstatymai būtų panaikinti, ji tuojau atidavė aukščiausiam teismui. Už 11 dienų po įstatymų priėmimo jie buvo jau panaikinti.

Visai kitaip su padlock įstatymu. Nors prieš šį įstatymą protestus žmonės kelia jau dvyliktas mėnesis, įstatymas dar nepanaikintas. Reikalauja ne tik darbininkai, unijistai, bet ir kunigai ir daugelis kitų žmonių.

Koks skirtingas federalės valdžios atsinešimas. Kuomet įstatymai buvo neprielankūs bankieriams, tuomet ji greitai griebėsi už savo teisių ir juos panaikino, bet antidarbininkiško įstatymo panaikinti nenori.

Šitą įstatymą, tai yra padlock law, galima panaikinti tik iki 8 dienos liepos. Po to jį panaikinti nebus galima. Reiškia laiko liko labai mažai. Už tai reikia dabar padidinti reikalavimus, kad jis būtų panaikintas. Kam sąlygos leidžia, eikite rinkti parašų po peticija.

Japonų "Moralumas"

Pranešimas iš Tokio sako, kad "japonai šokius skaito nepatrijotiškais užsiėmimais." Tokio miesto policija šokių sales laikanti visuomenės tvirkinimo vietomis. Girdi, kuomet vieni japonai lieją kraują už Japonijos reikalus, kitiems šokti ir linksmintis labai nepadoru.

Klausimas diskusuojamas ne tik žemesnių valdininkų tarpe, bet ir parlamento narių ir ministerių tarpe. Vidaus reikalų ministeris Nebumasa Suetsugu sako, kad šokiai yra svetimi, įgabenti iš kitų šalių. Anot jo paties, jis niekad nešokąs ir negalįs žiūrėti, kaip kiti šoka.

Tai tikri varijotai, tie Japonijos militaristai ir kiti plėšikai. Skersti nekaltus Kinijos gyventojus galima, bet šokti nemoralu. Sakoma, kad Tokio mieste nėra nei vienos salės, kur galima būtų užeiti su drauge ir pasišokti ar šiaip praleisti laiką, nors Tokio mieste gyvena 6,000,000 gyventojų.

AUKOS

Drg. J. Žiura, Chicago, Ill., atsinaujindamas Liaudies Balso prenumeratą per **drg. Savukaitę** paaukavo vieną dolerį L. B. reikalams.

Drg. A. Dočkienė, Cicero, Ill., atsinaujindama Liaudies Balso prenumeratą per **drg. F. Adams** paaukavo 50 c. Liaudies Balso reikalams.

Drg. J. Vaitkus, Chicago, Ill., buvęs torontietis ir smarkus Liaudies Balso vajininkas, lankydamasis Toronte apdovanojo Liaudies Balsą, paaukodamas jo reikalams $4.00.

Drg. F. Lekiata, Geraldton, Ont., atsinaujindamas prenumeratą per **drg. J. Sasnau**, Liaudies Balso reikalams paaukojo 50 centų.

Klausimai - Atsakymai

Apie Kanados Įstatymus, Vedami Advokato M. S. Millstone

E. G., Nordegg, Alta. — Esu naturalizuotas Kanados pilietis. Savo šeimyną į Kanadą atsiėmiau 1933 metais, bet negalėjau gauti įvažiavimo leidimo sūnui, nes jis buvo virš 18 metų amžiaus. Turiu atitinkamą sumą pinigų ir taip pat galiu užtikrinti jam nuolatinį darbą ant farmos. Taipgi kreipiausi į imigracijos departamentą su prašymu, kad jį įleistų į Kanadą, bet nepavyko gauti departamento sutikimo. Ar yra kokios nors priemonės, kurias naudojant galėčiau gauti leidimą atvykti mano sūnui į Kanadą?

Atsakymas: Patariu jums susisiekti su jūsų lokalą atstovaujančiu parlamento nariu ir jį įtikinti, kad jūsų reikalus paimtų ir būtinai perstatytų imigracijos departamente Ottawoj.

* * * * *

W. E., Sudbury, Ont.—Aš įsidirbau kasyklų kompanijai per praeitus 26 metus. Ar turėsiu teisę gauti iš kompanijos pensiją ir kaip ilgai privalau išdirbti iki gausiu tokią pensiją?

Atsakymas: Iki kasyklų kompanija neturės kokio nors pensijoms mokėjimo plano, pritaikomo ir jums, jūs neturėsite teisės gauti bent kokios pensijos, išskyrus senatvės pensiją, kada sulauksite 70 metų amžiaus ir jei jūs atatiksite senatvės pensijų aktui. Senatvės pensijų aktas nusako po 20 dolerių per mėnesį maksimum.

Įvairenybės

Elektra Gal Išgelbės Žmones Nuo Pamišimo

Elektra—nelabai senas terminas visų kalbų žodyne. Prieš kelias dešimtis metų net ir mokyti žmonės labai mažai ką žinojo apie šią nematomą milžinišką jėgą, tačiau šiandien ir mažai prasilavinęs žmogus žino, kad elektra apsviečia miestus, suka greitai bėgančių traukinių ir moderniškų mašinų ratus, akymirksnyje išnešioja po visą pasaulį žinias ir atlieka daugybę kitų didžiųjų dalykų, apie kuriuos prieš kelis dešetkus metų mažai kas pagalvojo.

Šale to, elektra visuose gyvuose ir negyvuose organizmuose atlieka milžiniškus vaidmenis. Jau nuo senų laikų žinoma, kad trinant daiktus į vieną kitą jie įkaista ir pasireiškia ugnis. Vėliau sužinota, kad tai elektra. Apie gyvuose organizmuose esančią elektrą pradėta sužinoti daug vėliau, o jos galutinas veikimas iki šiol dar nėra galutinai ištirtas. Bet šioje srityje jau geras žingsnis nužengtas pirmyn. Štai, kad ir šiomis dienomis atsibuvusiame Amerikos psichologų sąjungos susirinkime San Francisco mieste McGill universiteto atstovai pranešė, kad su elektra gal bus galima išgydyti žmones nuo pamišimo. Mat, žmonių smegenims ir nervams didelę įtaką daro elektrinis veikimas. Sulyg tos nuomonės perstatytojų, žmogaus smegenis padeda kontroliuoti elektrinė srovė, turinti keletą milijoninių volto. Normalio žmogaus elektrinė srovė per sekundą padaro apie dešimtį bangų, o nenormalio daug mažiau ir labai nereguliariai.

Tad daktarai darė su 157 ligoniais, nuomaru sergančiais, bandymus ir gavo teigiamus rezultatus. Manoma, kad šie eksperimentai prives prie to, kad su elektros sureguliavimu žmogaus kūne bus išgelbėta daug žmonių nuo protinių ligų.

Raguotis

"Prietelišlkas" Patarimas

Sykį žmogus sukvailiojo.
Vietoj kad namus dabot,
Tartum kipšas jį nujojo
Į saliūną pastypsot.

Karčiamninkas pats pirmasis
Jį pasveikino tuojau,—
Sveikas gyvas, gerbiamasis!
Tai ką gersi, prieteliau?

Čia tu visko gali gauti,
Ko trokšta širdis žmogaus,
Aš turiu širdžiai nuplauti
Šnapso, ėliaus ir alaus.

Būdamas čia neliūdnausi,
Turėsi čia daug draugų,
Daug gudrybių čia įgysi,
Kol turėsi pinigų.

Visuomet per naktis dienas
Čia šilta, jauku, ramu,
Nenuobodžiauja nei vienas,
Nepasiilgsta namų.

Meldžiu čia tankiai užsukti
Su vaikais ir su pačia,
Stengkis iš namų ištrūkti,
Praleisk laiką linksmai čia.

Jei pati eiti negeidžia,
Tu vienas atbėgk sušilt,
Jei ji tau eiti neleidžia—
Mokėk jai kailį išpilt.

Jeigu vaikus verkiant girdi,
Bėgk iš stubos, neklausyk!
Gailestis jei gnaibo širdį—
Su šnapsu užliet bandyk.

IŠ TURČIŲ GYVENIMO —A. REDFIELD

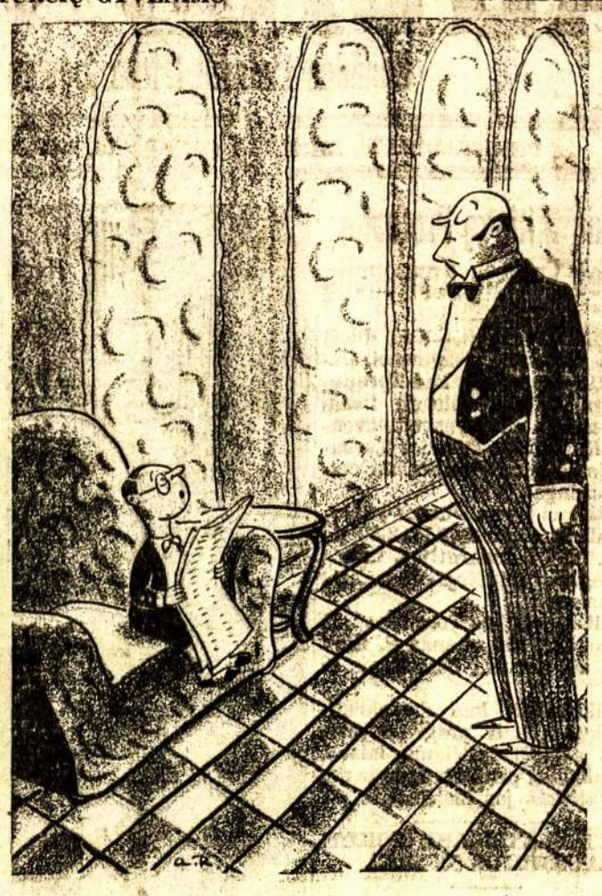

"Tie mokesčiai ir taip dideli, bet norima užkrauti dar daugiau . . . Pasiųsk šitą laišką ministerių pirmininkui."

Šešta Kanados Lietuvių Komunistų Konferencija Ir Politinė Jos Reikšmė

Birželio 4 ir 5 dienomis Toronte įvyko Šešta Kanados Lietuvių Komunistų Konferencija. Kadangi ši konferencija buvo viena iš reikšmingiausių lietuvių konferencijų, svarbu su ja supažindinti visus Kanados lietuvius, kuriuos galima pasiekti su darbininkiška spauda.

Kame Glūdi Jos Reikšmė

Konferencijos svarba glūdi tame, kad ji turėjo sau už pareigą išsiaiškinti sau ir paskui išaiškinti visiems Kanados lietuviams tris labai svarbius klausimus. Būtent, Kanados lietuvių pareigas bendroj viso pasaulio liaudies kovoj už taiką, demokratiją ir progresą; Kanados lietuvių pareigas gynime Lietuvos nepriklausomybės; ir ant kiek Kanados lietuviai turi būti internacionalistai ir ant kiek lietuviai. Pasistengsiu šiuos tris svarbius klausimus apibudinti toj šviesoj, kokioj jie buvo diskusuojami konferencijoj.

Gynimas Taikos, Demokratijos Ir Progreso

Kanados lietuviai, kaipo dalis viso pasaulio darbo žmonių, negali laikytis nuošaliai nuo tų kovų, kurias veda taiką, demokratiją ir progresą mylinti žmonės. Aštuonių Kanados lietuvių nuvykimas į Ispaniją ir jų kova prieš fašizmą išreiškia aukščiausį tų draugų supratimą Kanados lietuvių pareigų viso pasaulio liaudies kovoje prieš taikos, demokratijos ir progreso priešus. Tos gausios Kanados lietuvių aukos Ispanijos liaudies gynėjams yra išreiškimas to paties Kanados lietuvių supratimo savo pareigų. Šis faktas konferencijos buvo atžymėtas su didžiausiu pasitenkinimu.

Bet tas dar ne viskas. Su tokiu pat supratimu reikalinga dalyvauti ir Kanados žmonių kovose už išlaikymą taikos, demokratijos ir progreso Kanadoj. Šiuo atžvilgiu, kaip konferencijoj buvo konstatuota, Kanados lietuviai ne visuomet užtektinai aktyviai veikė. Nežiūrint to, kad visiems veikiausiai suprantama, kad jei Kanadoj fašizmas įsigalėtų, tai ir lietuvių tautinis bei kultūrinis veikimas būtų pasmaugtas, vistik pas daugumą Kanados lietuvių reiškiasi neužtektinas įvertinimas Kanados žmonių kovų. Konferencija uždėjo pareigą lietuviams komunistams plačiai apibudinti reikšmę Kanados liaudies kovų už progresą Kanadoj, ypatingai prieš reakciją ir fašizmą.

Kanados Lietuvių Pareigos Gynime Lietuvos

Lietuvos liaudies ir Lietuvos nepriklausomybės gynimas, kaip kad konferencija konstatavo, yra dalis Kanados lietuvių kovos už taiką, demokratiją ir progresą. Jei Kanados lietuviams apeina gynimas Ispanijos nepriklausomybės ir Ispanijos liaudies, užpultos tarptautinio fašizmo, tai Kanados lietuviams turi apeiti ir Lietuvos nepriklausomybės ir Lietuvos liaudies gynimas. Dar daugiau. Lietuva yra mūsų gimtinė. Tenai daugelio Kanados lietuvių tėvai, broliai, seserys ir draugai. Šis faktas pabrėžia, kad Kanados lietuvių užduotys linkui Lietuvos yra dar svarbesnės.

Kalbant apie tai, kaip Kanados lietuviai atliko tas pareigas, galima pastebėti, kad konferencijoj buvo konstatuota, kad buvo nemažai trūkumų, nors buvo dirbta užtektinai gerai. Kanados Lietuvių Komiteto Lietuvos Liaudžiai Ginti išleistos atvirutės, laiškai nebuvo tinkamai įvertinti, Ženklelių platinimas taipgi neužtektinai įvertintas. Lenkijos ultimatumo Lietuvai metu taipgi pas daugelį lietuvių nebuvo užtektino atsiliepimo.

Ant Kiek Lietuviai Turi Būti Internacionalistai ir Ant Kiek Lietuviai

Šis klausimas konferencijai buvo vienu iš įdomiausių ir daugiausiai jis diskusuotas. Buvo iškeltas faktas, kad nekurie komunistai, o labiausiai nepriklausą prie Komunistų Partijos lietuviai, įsivaizdina, kad giedojimas Lietuvos Himno, nešiojimas tautinių drabužių progresyviams lietuviams nepriimtinas.

Konferencija pabrėžia, kad toks įsitikinimas yra visai klaidingas. Tas faktas, kad mes esame internacionalistais, dar nesako, kad mes jau ne lietuviai. Kaip tik priešingai. Komunistai ir jų simpatikai, daugiau už visus kitus, gerbia tautų laisvę, jų papročius ir jų nepriklausomybę. Ne kas kitas veda tokią griežtą kovą už kolonijų išliuosavimą, kaip komunistai ir jų simpatikai. Mums, lietuviams, Lietuvos Himnas ant tiek giedotinas, ant kiek Internacionalas. Kur geriau tinka Internacionalas, galima dainuoti Internacionalą, kur geriau tinka Himnas—galima giedoti Himną. Kas myli apsirengti tautiškais drabužiais, lai rengiasi. Išmintingų žmonių, tautiniai drabužiai labai įvertinami, nes juose atsispindi tautų papročiai ir dailė.

Konferencija nutarė raginti visas Kanados lietuvių organizacijas pradėti studijuoti Lietuvos praeitį, taipgi Lietuvių žmonių kovas. Mes negalime užslėpti to fakto, kad daugumai Kanados lietuvių Lietuvos praeitis labai mažai žinoma. Ištikrųjų Lietuvos praeitis labai įdomi. Jos praeityje mes galime rasti tokių žmonių, kurie gali būti mums pavyzdžiu šių dienų kovoje už laisvę, taiką ir progresą, kaip kad Kanados liaudis randa pavyzdį Mackenzie ir Papineau asmenyse.

Komunistai ir Demokratija

Kadangi visokie Kanados lietuvių ir bendrai Lietuvos ir viso pasaulio liaudies priešai stengiasi komunistus išnaudoti žmonių įbauginimui ir tuo įstūmimui į reakcijos kempę, Kanados lietuvių komunistų konferencija taipgi rado reikalą pabrėžti komunistų nustatymą linkui demokratijos, kad Kanados lietuviai aiškiai matytų, jog komunistai nėra jų priešai, bet geriausi draugai.

Tiesa, kad komunistai siekia socializmo. Bet jie jo žmonėms per prievartą neužkraus. Socializmas be daugumos žmonių noro neatsiekiamas. Kai dauguma žmonių jo panorės, tuomet jų niekas nesulaikys. Tas faktas, kad komunistai nurodo, jog žmonijos išgelbėjimas tik socializme, dar nereiškia, kad pirm to jau nebėra nieko kito. Prieš akis stovi visa virtinė pereinamųjų punktų. Demokratijos apgynimas yra vyriausiu uždaviniu. Jei liaudis neišgalės atsilaikyti prieš fašizmą, ji negalės pradėti steigti socializmą.

Iš to išeina, kad komunistai eina kartu su liaudimi, kovoja už kiekvieną progreso žingsnį. Taikant tą prie lietuvių, reiškia, kad lietuviai komunistai maršuos kartu su lietuviais nuo tos vietos, kur dabar lietuviai stovi, vis pirmyn ir pirmyn į progresą.

Lietuvos liaudis ir bendrai dauguma lietuvių išeivių šiandien prieš save stato ne socializmą, o išgelbėjimą Lietuvos iš po fašistinio jungo. Šie Lietuvos liaudies ir bendrai išeivijos troškimai pilnai supuola ir su komunistų troškimais. Mes sakome, kad reikia atsteigti Lietuvoj demokratinę tvarką, vienyti visą tautą, mobilizuoti visas jėgas Lietuvos nepriklausomybės gynimui. Mes nestatome sąlygų, kad Lietuvos tautininkai turėtų bėgti iš Lietuvos ir užleisti vietą liaudies partijoms ir organizacijoms. Mūsų reikalavimas, kad Lietuvos žmonės būtų sujungti sudarant valdžią iš visų srovių, nes be to jokia vienybė negalima. Bet jei Lietuvos tautininkai klausimo neišriš tokiuo keliu, tai tuomet Lietuvos liaudžiai prisieis griebtis kitų priemonių.

Tai tokia linija, kurios prisilaikant visos Kanados lietuvių srovės turi jungtis ir rengtis Lietuvos nepriklausomybės gynimui.

Konferencija Buvo Labai Pasekminga Dar ir Tuo:

Konferencija buvo pasekminga ne tik tuo, kad ji apsvarstė labai svarbius politinius klausimus, bet ir tuo, kad joje buvo atstovaujamos visos didesnės frakcijos. Iš montrealo buvo net penki atstovai. Buvo atstovas net iš Winnipego. Tai draugas P. G. Draugas P. G. konferenciją ant tiek įvertino, kad pusę kelionės padengė iš savo kišenės. Dabar ant jo puola didelė pareiga perduoti tarimus vakarinės Kanados lietuviams.

Prie to, reikia pažymėti, kad konferenciją sveikino Kanados Komunistų Partijos Centro Komiteto atstovas, primindamas konferencijai apie prieš akis stovinčias užduotis, taipgi sveikino draugas A. Bimba, Suvienytų Valstijų lietuvių komunistų Centro Biuro sekretorius. Draugas P. G., sveikindamas konferenciją Trečio Rajono komunistų vardu, įteikė $5.00.

J. Yla

"Klauso Savo Pono Balso"—Lenkijos šlėktos gauną įsakymą iš Berlyno reikalauti lenkams Čekoslovakijoj "autonomijos."

Darbininko Akim Žiūrint

Sulyg dabartinio sparčio gazų maskų gamybos Kanadoj, truks penki ir pusė metų, kol bus pagaminta visiems Kanados gyventojams po maską.

Nekurie valdžios organai del to kelia susirūpinimą ir ragina ne tik maskų, bet ir ginklavimosi darbą paskubinti.

Bet kam tas reikalinga?

Jei Kanados valdžia imtųsi žygių del sustabdymo fašistinio veikimo viduje, o savo politika ir veiksmais neremtų agresingų valstybių, bet tvirtai prisidėtų prie Sovietų Sąjungos siūlomo kolektyvio apsigynimo plano, tai ne tik nereikėtų rūpintis maskų gamyba, bet ir visam pasaulyje karo pavojus sumažėtų.

* * * * *

Anglijos torių valdžia visomis jėgomis veda apsiginklavimą. Ji prie kiekvieno namo stengiasi pastatyti po kulkosvaidį. Iš agitacijos, kurią veda del ginklavimosi, duoda suprasti, kad tas apsiginklavimas yra nukreiptas prieš fašistines-agresines valdžias. Bet karo pavojui ir dabar vykstančiam karui pastoti kelią ji gali be didelio apsiginklavimo. Reikia sudrausti ir tvirtai pasipriešinti Musoliniui ir Hitleriui taip, kaip mažutė Čekoslovakija. Bet Anglijos dabartinė valdžia jiems gelbsti ir stengiasi pasitarnauti.

Ji viena ranka Musolinį ir Hitlerį gelbsti, kita ranka prieš juos ginkluojasi. Tokią politiką Anglija veda norėdama sutriuškinti darbininkų jėgas fašistų rankomis, o kad fašistai įsitvirtinę jos pačios neprarytų — prieš juos ginkluojasi.

* * * * *

Tai yra karo kurstymo politika, o ne taikos išlaikymo politika, kaip Anglijos reakcionieriai save garsina. Ji naudinga tik ginklų gaminimo magnatams ir Hitleriams, bet ne taikos ir demokratijos šalininkams.

Ar kas tiki tokiai Anglijos torių demagogijai?

O, taip. Yra žmonių, net ir lietuvių tarpe, kurie ne tik Anglijos politikoje nemato karo kurstymo ir fašizmo palaikymo, bet ir demokratijos principuose įžiūri teisę laisvam fašistiniam veikimui.

* * * * *

Tokiais yra trockininkų bei jų talkininkų "socialistų" suvedžioti ir suklaidinti darbininkai. Nesistebėkite, kad jie to nemato ir nenubunda iš politinio apnuodyjimo.

Tūlas pilietis Detroite, Paul Burns, per miegus vaikščiodamas nukrito nuo dviejų aukštų namo stogo ir nenubudo. Susidaužęs ir kruvinas įėjo į netoli stovintį automobilių ir iki ryto pramiegojo.

Yra žmonių, kurie per visą savo amžių nenubunda. Su jais reikia elgtis atsargiai, nuolatiniai palengva budinant.

* * * * *

Kvebeko fiureris Arcand su savo padėjėjais atvykęs Torontan stengiasi čia išvystyti fašistinį veikimą. Jis puikią apsaugą gauna iš policijos, kuri stengiasi vardan "demokratijos" jį apsaugoti.

Progresyviam vekimui leisti naudotis demokratinėmis teisėmis, policija naudojo visai priešingą apsaugą—ji daužė susirenkantiems darbininkams galvas.

Kaip visur, taip ir Ontarijos provincijoj reakcionierių tarnai vardan demokratijos stengiasi išsugdyti didžiausį demokratijos priešą.

Arcando globojimas, tai auginimas užantyje gyvatės.

* * * *

Bet Arcandui Toronte nesiseka taip gerai, kaip Montreale. Čia darbininkai jau yra suspėję išsikovoti sau didesnes teises ir galią.

Kad tas teises apsaugojus, darbininkams teks ir ateityje tvirtai išstoti prieš civilizacijos ir demokratijos priešus.

Per savo trumpą buvimą Toronte, Arcand jau spėjo įsitikinti, kad ant miesto rūmų užrašas "welcome" netaikomas jam.

* * * * *

Laike lietuvių komunistų frakcijų suvažiavimo su delegatais iš Montrealo atvyko būrelis draugų ir draugių ir ne atstovų. Montrealiečių atsilankymu, buvę montrealiečiai, bet dabar gyvenanti Toronte, labai patenkinti ir džiaugiasi turėję progos sueiti savo senus draugus bei pažystamus.

Z. J.

Lietuvoje

LIETUVA JAU TURI DVI SANATORIJAS DŽIOVAI GYDYTI

Kaunas.—Nedaug dar prabėgo metų nuo to laiko, kada Lietuvos piliečiai, serganties džiova, turėdavo važiuoti į svetimas valstybes gydytis, nes Lietuvoje nebuvo tinkamų ligoninių ir sanatorijų, kuriose džiovininkams būtų suteikiama kad ir menka pagelba. Esant tokiai būklei, atsirado būtinas reikalas ištiesti pagelbos ranką džiova sergantiems. Kadangi niekas to darbo nesiėmė, tai tam tikslui įsisteigė draugija kovai su tuberkuliozu. Jai vadovauja buvęs prezidentas Dr. K. Grinius ir kiti žymesni gydytojai. Tad ir pirmoji prieš kelis metus Panemunėje įsteigta sanatorija buvo pavadinta K. Griniaus vardu.

Ši sanatorija jau yra plačiai išgarsėjusi visoj Lietuvoj ir perpildyta ligoniais, kuriuos sekmingai gydo. Tačiau jau daug pirmiau pasirodė, kad Lietuvoj nepakanka vienos sanatorijos, bet reikia keliasdešimts ir daugiau, jei norima užkirsti džiovai kelią.

Prieš du metu draugija kovai su tuberkuliozu sužinojo, kad Aukštuose Romaniuose, keli kilometrai už Kauno, Žemės ūkio ministerijos žinioje yra nenaudojamas žemės sklypas, kuris tiktų statyti džiovininkams ligoninę. Ant sklypo taip pat buvo keletas apgriuvusių ir nenaudojamų trobesių. Draugijos vadovybei, po kai kurių pasitarimų, pavyko tą sklypą išnuomuoti ir jį panaudoti savo tikslams. Lėšų truputį gavo iš Vidaus reikalų ministerijos, o kitą dalį iš lošiamųjų automatų ir kitur, o nemažą darbų teko atlikti skolon. Ir tuo pačiu laiku pradėjo statyti džiovininkams gydyti ligoninę, kuri praeitais metais užbaigta, o šiemet paverčiama pilna sanatorija.

Ligoninei vieta parinkta gera, tuojau už Vilijampolės, netoli Kauno, sausame pušyne ant kalno. Iš jos matosi netoliese vingiuojąs Nemunas. Čia pat gražūs skardžiai, apaugę jaunomis pušaitėmis ir teka maži upeliukščiai. Pasakojama, kad senovės lietuviai šioje vietoje savo dievams aukodavę. Čia buvo įrengta šventovė ir ši vieta buvo laikoma šventa, tik vėliau ją vokiečiai išgriovė. Dabar čionai stovi ligoninė, kurioje gydosi apie 70 džiovininkų.

MOKSLEIVIAI TURĖS ĮSIGYTI NAUJAS UNIFORMAS

Kaunas. — Dailininkas Kazokas parengė naują gimnazijų moksleiviams uniformą ir ją patvirtino švietimo ministerija.

Naujoji uniforma berniukams bus melsvai pilkos spalvos, su atdarais švarko atlapais ir tos pačios spalvos kepurė, apvesta sidabrine juostele. Ant kepurės bus sidabrinės spalvos metalinis ženklas. Moksleiviai turės dėvėti kaklaryšį. Vasarą, vietoj švarko, moksleiviai dėvės drobinius marškinius.

Mergaitėms keičiama tik vasarinė uniforma, tai yra drobinė bliuskutė, tik, palyginti su buvusia uniforma, ji bus žymiai suprastinta, kuklesnė. Sijonėlis bus rudos vilnonės medžiagos. Netrukus švietimo ministerija išsiuntinės gimnazijoms naujos uniformos brėžinius ir medžiagos pavyzdžius, įsakydama pasisiūti ir į gimnazijas atvykti su naujomis uniformomis.

LIETUVOS ŪKININKAI SKUNDŽIASI SAUSRA

Marijampolė.—Gegužės mėnesio pabaigoje Marijampolės apylinkių ūkininkai labai skundėsi didele stoka lietaus. Dirvos tiek išdžiūvusios nuo vėjo ir saulės, kad labai blogai dygsta bet koki pasėliai, kai tuo tarpu daržovės neauga net gerai palaistomos. Ištisų kaimų pereitą rudenį ir šį pavasarį sodinti medeliai išdžiūvo, nors jau kai kurie buvo prigiję. Ūkininkai džiaugiasi tik tuo, kad šiemet pražydę sodai žada jiems didelį derlių.

ŽEMAITIS MIRS TIK PO SARGYBOS PRIEŽIŪRA

Telšiai. — Telšiuose gyvena vienas senas kavalierius S. Vienoje gatvėje jis turi nemažą savo sklypą ir du nemažus namus, be to, ir šeimininkę, kuri jam ištikimai apie 20 metų tarnavo. Ne per senai jis pasijuto nesveikas ir visą turtą aprašė šeimininkei. Tačiau pilietis, jausdamasis tuo veiksmu nuskriaudęs savo artimuosius giminaičius, kurie turėtų paveldėti jo turtą, ir numatydamas, kad del to iš giminaičių pusės gali įvykti išsišokimų, padavė atitinkamiems valdžios organams prašymą, jog jo mirties valandą būtų paskirtas ginkluotas sargybinis ir apsaugotų jo ramų atsisveikinimą su šiuo pasauliu. Kaip teko patirti, šis prašymas būsiąs patenkintas. Toks pasielgimas žemaičiuose sukėlė daug kalbų, nes tai pirmas atsitikimas, kad žmogus rengdamasis mirti prašosi ginkluotos sargybos.

SŪNUS KIRVIU UŽKAPOJO SAVO TĖVUS IR PATS SUSIDEGINO

Obeliai.—Gegužės 8 dieną vakare Pakriaunio kaime įvyko šiurpi tragedija. To kaimo gyventojas Stasys Ruzgius sukapojo kirviu savo tėvą ir motiną, ir padegęs namus patsai sudegė. Žudynės įvyko sekmadienio vakare, tad žmonės greit pastebėjo gaisrą ir atbėgę įvykio vieton namus užgesino, tesudegė tik stogas.

Stasys Ruzgas su savo tėvais nesugyveno jau nuo seniau. Dažnai įvykdavo mažos šeimyninės nesantaikos scenos. Nelaimingąją dieną žudikas buvo Kriaunių bažnyčioje, paskui vakare, prieš žudynes, klausėsi pas kaimyną radio. Parėjus jam namo nežinia del ko kilo ginčai su tėvais. Kaimynai pasakoja, kad tėvai jį varydavę iš namų, buvo išmetę jo lovą ir kitką, tad matyt del to kilo didelio pykčio įtempimas. Stasiui pairo nervai ir jame pabudo žvėris. Tvėręs kirvį užkapojo tėvą ir motiną, paskui paėmęs žibalo užsilipo ant aukšto, apsipylė žibalu ir patsai padegė. Nuo to užsidegė ir šiaudinis namo stogas. Kaimynai atbėgę motiną rado sukapotu kaklu ir galva negyvą prie tvarto. Tėvas buvo dar gyvas, bet galvos sužalojimas toks didelis, kad sunku tikėtis pagysiant. Patsai žmogžudys užgesinus gaisrą buvo rastas negyvas su plyšusiu pilvu ir bendrai smarkiai apdegęs.

KALĖJIME SĖDĖJĘS TEIRAUJASI APIE TEISES

Jau buvo rašyta spaudoje, kad Lietuvoje iš patekusio vienokiu ar kitokiu būdu į kalėjimą asmens stengiamasi atimti turtą. Daugelis užsieniečių tam nenori tikėti, tai tiems lai bus atsakymu Iliustruotam Pasaulyje, 19 numeryje tilpęs vieno kalėjime sėdėjusio asmens paklausimas ir atsakymas:

"Kl. Aš sėdėjau 5 mėnesius kalėjime, žmona — 2 mėnesiu. Dabar ieško iš mūsų išlaidas už sėdėtą laiką kalėjime, bet mes neturime iš ko mokėti. Turime puspenkto hektaro žemės. Ar tą žemę galės parduoti už minimą ieškinį?

"Ats. Taip, galės parduoti. Už kiekvieną skolą galima parduoti turtą."

Už ką jie sėdėjo kalėjime antraeilis klausimas. Tiktai svarbu tas, kad į kalėjimą gali įkišti komendantas, be teismo nuosprendžio, o už tą burdą gali būt atimtas paskutinis turtas.

IR IŠ BUVUSIOS NELAIMĖS NEKURIE PASINAUDOS

Kaunas.—Iš tikrų šaltinių teko sužinoti, kad grupė stambiųjų miško eksporterių ir vienas klaipėdiškis lentpiūvininkas nori gauti koncesiją Nemunu plukdyti Lenkijos mišką. To sumanymo iniciatoriai įprašė vieną asmenį, kad tas padėtų jiems šią koncesiją išrūpinti. Tas dabar ir varsto atitinkamų įstaigų duris, nes už tarpininkavimą—koncesijos išgavimą jam prižadėta 50 tūkstančių litų.

Jeigu jau vienam "patrijotui" Lenkijos ultimatumas žada tokį riebų kąsnį, tai suprantama, kad ir kitiems jų teks apsčiai.

LIETUVOJE NORI APSIGYVENTI DAUG SVETIMŠALIŲ

Kaunas. — Teko patirti, kad atitinkamos įstaigos gauna daug prašymų iš įvairių svetimų valstybių piliečių leisti atvykti ir apsigyventi Lietuvoje. Daugiausia Lietuvoje nori apsigyventi Austrijos, Vokietijos ir Palestinos piliečiai. Iš pirmųjų dvejų šalių žmonės (daugiausia žydai) nori išvažiuoti del persekiojimo, o iš Palestinos—del pablogėjusios ūkinės padėties. Nori Lietuvon grįžti ir Lietuvos piliečiai, ypač žydai, ir prašo leisti atsivežti savo turtą be muito.

NORI BAUSTI DVASININKUS UŽ NETEISĖTŲ VEDYBINIŲ AKTŲ SUDARYMĄ

Kaunas.—Paskutiniuoju metu labai padažnėjo teismuose bylos, iškeltos del neteisėtai sudarytų sutuoktuvių aktų. Mat bažnytiniai teismai nepripažindavo kitoje religijoje daryto vedybinio akto ir kad ir dešimtį kartų vedusį ar tekėjusią kitos religijos bažnyčioje skaitydavo legaliai susituokusiu tik savo religijos bažnyčioje.

Dabar religinėms spekuliacijoms ketinama padaryti galas. Štai, vienam tardytojui prokuroras paliepė padaryti tardymą del vienų charakteringiausių neteisėtų sutuoktuvių. Šios bylos siužetas toks:

Pilietis susituokė katalikų bažnyčioje su katalike. Po kurio laiko vyras su žmona perėjo į septintos dienos adventistus ir norėjo išsiskirti, bet katalikai katalikų neišskiria. Pilietis su nauja partnere Raižių mahometonų mečetėje perėjo į mahometonus. Mėnesiui praslinkus mahometonų imamas pilietį "išlaisvino nuo moterystės" su pirmąja žmona, o dar mėnesiui praslinkus sutuokė su kita, perėjusia į mahometonus.

Kai tik pilietis mečetėje susituokė su kita, tuojau pirmoji formaliai teisėta žmona padavė prokurorui skundą, kad jos vyras gyvenąs bigamijoje su kita moterimi.

Tardytojas patraukė tieson abu "jaunavedžiu" ir mahometonų imamą, kad neteisėtai sutuokė.

Nurodoma, kad už tokius sutuokimus bus traukiami visų religijų dvasininkai, neišskiriant ir katalikų kunigų, kurie mėgsta kitų religijų žmones versti katalikais ir panaikinti nekatalikų dvasininkų sudarytus vedybinius aktus. Jeigu tas bus įvykdyta, sunku bus bent kuriai religijai gauti naują narį.

ŽVĖRIŠKA ŽMOGŽUDYSTĖ TAURAGNŲ VALSČIUJ

Tauragnai. — Tauragnų valsčiuj, Musteikių kaime, gegužės 7 dienos rytą rasta peiliu papiauta tūla J. B. Žmogžudystė įvykdyta netoli gyvenamo namo už kluono. Kaklas nupiautas ir širdis perdurta. Tuojau buvo pranešta Tauragnų policijai, kuri pravedus kvotą nustatė, kad ją papiovė jos švogeris J. J. Jis prisipažino, kad su ja turėjęs santykius ir kai pasidarė neščia, biaurus žmogžudys ją išsiviliojęs už klojimo, užrišęs burną, nupiovęs kaklą ir perdūręs krūtinę.

KETINA STEIGTI NETURTINGIESIEMS VAIKAMS MOKYKLĄ

Šiauliai. — Iš Šiaulių miesto pradžios mokyklos kiekvienų metų pavasarį išeina pas ūkininkus ganyti apie 80 neturtingųjų tėvų vaikų, kurie nutraukia mokslą jau balandžio mėnesio pradžioje ir grįžta atgal į mokyklą taip pat pavėluotai—tik apie lapkričio mėnesį. Tie vaikai negali išeiti iš eilės visos programos, rudenį priversti dirbti su didesniu įtempimu, kuris juos nuvargina ir rezultate nepasiekia tikslo. Tuo reikalu susirūpino atitinkamos įstaigos ir ketina tokiems vaikams įsteigti atskirą mokyklą, o jei to nebus galima pasiekti, tai steigs nors atskiras klases.

"PASIDUODAM"

Generolo Saturnino Cedilos vadovaujami Meksikos sukilėliai sukrauna savo ginklus pasiduodami valdžios jėgoms, kurios buvo pasiųstos į San Luis Potosi provinciją prezidento Kardenas įsakymu.

K. Kilikevičius

Pirmas Mano Maršrūtas Po Kanados Lietuvių Kolonijas

(Tąsa)

Stotyje besikalbant jau ir "juodis" užkinkytas "žvengia." Visi pasispaudžiame dešinėmis, atsisveikiname. Traukinys sujuda. Aš šokęs jin ir rankos veiksmu pareiškęs paskutinį atsisveikinimą nubildėjau rytų pusėn.

Traukinys kart-kartėmis sustoja. Mano galva audžia mintis besemdama patyrimus iš apleistos lietuvių kolonijos. Vaizduotėje stovi būrys draugų-ių edmontoniečių, kurių draugiškumas ir nuoširdumas mūsų sunkiai budavojamam judėjimui gali būti geru pavyzdžiu kaip kuriom Rytinės Kanados lietuvių kolonijom.

Pro vagono langą protarpiais matyti sniego dengtas gelžkelis, kartais visai sniego nesimatė. Pagaliau išaušo rytas. Traukinys pasiekė Sask. provinciją. Čia klimatas irgi nevienodas. Protarpiais teko pravažiuoti dar gilios žiemos, o kartais pavasarinės saulės nubučiuojamas apylinkes.

Sask. provincijoje matyti gana liūdnų pereitų metų sausros nukankintų sričių. Paviršutiniai pasižiūrėjus matosi vidutiniai ar gal ir stambūs ūkiai, bet šale jų matysi gyvulius besibastančius, vos gyvus, beieškančius ko nors ėdamo. Pervažiuojam vieną kitą vidutinį ar ir pusėtinai didelį tiltą per pirmiau tekėjusią, o dabar sausros išgertą upę, tik palikusią sausą griovį, besitęsiantį per Sask. provincijos lygumas. Pravažiuoju pro provincijos sostinę Saskatoon. Miesto vaizdas ir gyventojų apsirėdymas primena pergyventas gamtines nelaimes-sausrą. Suvargę ūkininkai važinėja vos bepaeinančiais arkliais. Gyvenami namai netaisomi, matosi daug tuščių ar tik taip neįruoštų, langai be papuošimų.

Lėtai traukiniui važiuojant ir dažnai stovinėjant užpuolė antra naktis. Įvažiuojam į Manitobos provincijos pasiturinčių ūkininkų apgyventas apylinkes.

Naktis baigiasi. Tekanti saulė primena Lietuvos saulėtekių gražius vaizdus. Pagaliau antru kartu artėju prie Winnipego, tik jau iš kitos pusės. Kelionė 849 mylių 32 valandų tarp Edmontono ir Winnipego baigta.

Trys Sąvaitės Su Draugais Winnipegiečiais ir Santbonifiečiais

Balandžio 7 diena. Gražus saulėtas ankstyvo pavasario rytmetis. Aš, nešinąs kelionės turtą, daugiausia susidedantį iš knygų ir laikraščių, apleidžiu gražią Winnipego C.P.R. gelžkelio stotį. Žygiuoju į jau žinomą Centralinės Kanados lietuvių progresyvio judėjimo centrą, pas draugus Ginkus. Po keleto minučių ir jau pas Ginkus mainomės "Geru rytu," su dar tik kylančiais iš poilsio draugais.

Su nenuilstamai besidarbuojančiu mūsų judėjimo draugu P. Cutausku apsimainęs keletu sakinių tuojautiniais reikalais drg. J. Labunskio lydimas nuėjau į draugų winnipegiečių parūpintą man kambarį laikinam apsigyvenimui.

Vakare teko dalyvauti maršrūto komiteto posėdyje, kur Winnipego ir St. Boniface visų lietuvių organizacijų atstovai perstatė jų paruoštus planus maršrūto išnaudojimui. Planai rūpestingai komiteto priruošti, kurie susitarta pravesti gyveniman.

Masiniai Susirinkimai ir Politiniai Kursai

Per virš trijų sąvaičių laikotarpį, mano buvimo Winnipege, kasdien teko dalyvauti lietuvių susirinkime, o kartais net dviejuose.

Masiniai susirinkimai, kurių įvyko, berods, dvylika buvo lankomi apie 50—90 nuošimčių visų Winipego ir St. Boniface lietuvių (dalyvaudavo po 60-120 darbininkų).

Visuose susirinkimuose šaukėjai davė plačiausias teises statyti kalbėtojui klausimus ir dalyvauti diskusijose. Ir tenka pasakyti, kad dalyvaujanti puikiai naudodavo tas teises, kas padarydavo susirinkimus įdomesnius ir entuziastiškesnius.

Politinių kursų pamokos, taipgi visuomet buvo lankomos pakankamai skaitlingai. Šiuose susirinkimuose vietiniai draugai praktikavo perduoti kitiems darbininkams savo įgytąsias (priruoštas perduoti) žinias. Čia eilė draugų gražiai atsirekomendavo būsiančiais kalbėtojais. Taipgi buvo visiems proga susipažinti, ant kiek "karšti batai" pradiniams kalbėtojams atsistojusiems prieš publiką. Tik su džiaugsmu turiu pranešti, kad nė vienas iš draugų-ių nepareiškė to nelaimingo darbininkų klasei posakio, "aš nebūsiu kalbėtojas-vadovautojas."

Keletą politinių kursų pamokų išnaudojome teoretiniui susipažinimui su administratyviniais mūsų organizacijų reikalais. Čia atsidengė kaip kurie netikėti dalykai, kaip draugai dažnai vargsta organizaciniuose darbuose vien del to, kad neteko pasidalyti elementarinėmis žiniomis, kaip organizacijos finansinės apyskaitas vesti ar kitoms, kaip kur sąskaitoms, organizacinės smulkmenos.

Draugai-ės winnipegie č i a i-santbonifaciečiai perdaug įpratę skystis trūkumu kalbėtojų. Tą nuomonę, kažin kodel, skleidžia ir tie draugai-ės, kurie gali gražiai savo mintis perduoti kitiems darbininkams, ne tik pavieniuose pasikalbėjimuose, bet ir susirinkimuose. Kiek man teko patirti, tai apie desėtkas draugų-ių jau esamu laiku yra geri praktikuojanti kalbėtojai. Jei jie neprisipažįsta kalbėtojais, tai vien del to, kad jiems trūksta kiek nors drąsos ir dar kolektyvio politinio prasilavinimo. Bet tuos trūkumus, nebūtų winnipegiečiai, kad nenugalėtų.

(Bus daugiau)

OTTAWA, Ont. — R. B. Bennett reikalauja, kad iš nazių agento Karl Gerhardt būtų atimta pilietybė, nes jis veikiąs prieš Kanadą.

"TREČIOJOJ IMPERIJOJ"

(Pabaiga)

—Aš žinau.

—Dabar ispaniška kariuomenė prie Madrido perėjo į kontrataką ir nustumė juos į pietus . . .

—Taip, aš žinau ir tą.

Ir visą laiką kalbėjau, neatkreipdamas domės į patvirtinančius išsireiškimus klausytojų. Staiga aš su nuostaba pažiūrėjau į vairuotoją, prisiminiau, kad visa to, apie ką aš kalbėjau, niekuomet nebuvo patalpinta vokiškuose laikraščiuose.

—Jūs žinote apie visą? Iš kur jūs gaunate tas žinias?

—O, taip sau paprastai žinau ir tiek . . .

—Per radio?—paklausė mano sankeleivis.

—Taip,—pasakiau aš, — jūs klausote radio pranešimų.

—Kokių radio pranešimų?—paklausė senis.

—Jūs žinote, Vokietijoje randasi slapta radio stotis, kurią įsteigė komunistai. Žinoma, jūs girdėjote apie tą komunistinę radio stotį?

—Ne,—atsakė senis,—mes negirdėjom.

—Tokiam atsitikme kuomet nors pasiklausykite. Bangų ilgis 2.9. Programa prasideda 9 valandos vakare.

—Taip?—pastebėjo vairuotojas.

Pasidarė tyla, kuri tęsėsi kelioliką minučių. Tų keliolikos minučių tylėjimas įgyjo įpatingą reikšmę, sudarydamas aukštą sieną tarp mūsų ir darbininkų priešakynėje sėdynėje. Man rodėsi, kad aš nuėjau gana per toli. Pats žodis komunizmas pertraukė pasitikėjimo vortinklį, kuris buvo taip pamažu tarpe mūsų sudarytas. Mano sankeleivis taipgi jautė tą įtempimą. Jis pradėjo kalbėti apie tarptautinę parodą Paryžiuje, bet jo balse skambėjo nepasitikėjimas. Bet mes apsirikom. Jaunasis vyras staigiai paklausė:

—O rusiškas pavilijonas, kaip jis atrodė?

—Labai gražus,—atsakė mano sankeleivis.

—Jis iš lauko atrodė pats gražiausias pastatas visoje parodoje.

—O viduj?

—Ir iš vidaus buvo puikus,—atsargiai atsakė mano sankeleivis.

—Ar teisybė, kad pavilijono vidus buvo pilnas didelių modelių Rusijos fabrikų, jų gelžkelių, oro kelių, automobilių, traktorių? Ar teisybė, kad ten buvo knygų, scenų, paveikslų ir kitko tokioje srityje?—paklausė vairuotojas.

—O ar teisybė,—paklausė senis,—kad prieš italijonišką pavilijoną stovėjo nuoga Musolinio statula?

—Taip,—atsakiau aš. — Bet kaip jūs apie tai žinote?

Vairuotojas pasisuko į mus su vaikiška šypsena. Automobilis pamažu pasisuko iš vidurio kelio.

—Mes tą girdėjome per radio,—prisipažino jis.

Iš sykio aš maniau, kad jis kalba apie valdiškas radio stotis, bet paskiau dasiprotėjau.

—Taip, jūs klausotės tos radio programos?

Senis taipgi nusišypsojo. Mes pajutome vėl draugiškumą iš jų pusės.

—Taip, mes klausomės,—pasakė jis,—tris sykius į sąvaitę.

—Taip? O kokiomis dienomis?

—Antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais. Valdžia visomis jėgomis bando trukdyti tą radio programą. Mes girdim šumą, kurį leidžia valdiškos stotys, kad trukdžius tą programą . . .

—Taip, taip,—pasakė jaunesnysis.—Visokių rūšių birbimus ir tratėjimus. Rrrrrr . . .zzzz . . . Bet mes vistiek girdime.

Abu nusijuokė. Senis dadėjo su juoku:

—Valdžia tam eikvoja nemažai pinigų.

Abu dar garsiau nusikvatoja ir mes prie jų prisidėjom.

—Ar daugumą žmonių klauso tos programos?

Senis linktelėjo galvą: "Bet tas sunku ir pavojinga. Palicija . . ."

Aš norėjau užduoti dar keletą klausimų, bet mus pertraukė vairuotojas.

—Mums reikalinga užvažiuoti tenais,—nurodė jis į žemas kalvas, kurios stuksojo nepertoliausiai nuo mūsų kelio.—Jis privalo atlankyti savo brolį. Tas neužtruks daug laiko ir mes nuvešim jus į Aalen.

—Labai gerai,—atsakiau aš.

Prabėgus keletai minučių mes pasisukom į šoninį kelią. Važiuodami juo mes sutikom keletą jaunuolių betaisančių kelią.

—Darbo frontas,—paaiškino vairuotojas.

—Ar jūs žinote kiek jie gauna? 25 fenigus į dieną. To neužtenka net ir tabakai.

Argi jie negauna tabako už dyką?

—Ne. Jie gyvena kareivinėse, gauna maistą ir drabužius. Jie dirba šešias dienas, o sekmadieniais eina kariškos pamokos ir rykiuotė. Jie dirba be jokio atlyginimo metus.

—O tas nėra įskaitomas į kariską tarnybą?

—Ne. Tarnyba armijoj tęsiasi dar du metu, o paskiau taipgi jie tarnauja armijoj tris mėnesius kiekvieni metai.

—Tris mėneslus?

—Taip, tris mėnesius iki to laiko, pakol jums nesukaks 45 metai.

Mes pažiūrėjom į vienas kitą.

—Puikus būdas sumažinti bedarbę,—pasakiau aš.

Pro mus pradundėjo du dideli sunkviežimiai prikrauti iki viršaus medžiagomis.

—Medžiaga del amunicijos fabriko,—paaiškino jaunesnysis darbininkas.

—Čionais randasi ginklų fabrikas? — paklausiau aš. — Mes manėm, kad ginklų fabrikai randasi šiaurėje.

—Taip, šiaurėje, bet šitas—naujas fabrikas, paslėptas miške. Aš jums paskiau parodysiu.

—Fabrikas randasi čionais,—pasakė jis.

—Bet aš nieko nematau,—nusistebėjo mano sankeleivis. — Nematau nei kaminų, nei dūmų.

—Fabrikas randasi čionais. Darbininkai atvažiuoja iš kaimų. Juos atveža ir parveža autobusais. Prisimenate du autobusu, kuriuos mes kelyje sutikom? Tai buvo dalis flotilos.

Aš prisiminiau. Mes kelyje sutikom du autobusu, bet jie buvo pilni moterų. Aš maniau, kad tai—ekskursija.

Vairuotojas vėl nusišypsojo.

—Didžiausia dalis darbininkų šiuose fabrikuose — moterys. Taip, kaip ir karo laiku. Net ir duona, kurią valgome, yra kariška.

Jis nepaaiškino apie tos duonos rūšį, todel, kad jis puikiai žinojo, kad mes esame jos jau ragavę.

Mano sankeleivis atsiduso.

—Tas baisu!

Senis patvirtinančiai linkterėjo galvą.

—Bet mūsų laikas ateis,—pasakė jaunesnysis vyras.—Jis ateis ir mes suvesim sąskaitas.

—Aš tikiu,—atsakiau aš,—o su manim tiki daugumą kitų.

—Mes tą žinome, — pasakė vairuotojas.

Po nekurio laiko mes pribuvom į Aaleną. Aikštės viduryje randasi bažnyčia, ant kurios plevėsavo didelė vėliava su juoda svastika raudonam dugne.

Mes su šypsena ir draugiškai pasispaudėm rankas. Jie liko Vokietijoj, o mes tęsėm kelionę į Stuttgartą, Strassburgą ir Franciją.

—Linkim jums laimės, laimės,—pasakėm mes.—Daug, daug laimės.

Pusės valandos bėgyje mes suradom kitą automobilį, kuris mus nuvežė į Stuttgartą.

KITA SCENA PRIE MASKVOS-VOLGOS KANALO

Tai laukiamasis kambarys uoste prie Maskvos-Volgos kanalo. Jame matome prietaisą vaikams žaisti.

Pranešimai

Winnipeg, Man.

Susirinkimas

Šiuomi pranešame visiems Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos septintos kuopos nariams, kad kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks birželio 13 dieną, 7.30 val. vakare, tai yra ateinančio pirmadienio vakare. Mat per pereitą susirinkimą buvo nutarta vasaros sezone susirinkimus daryti pirmadienyje. Malonėkite tą permainą gerai įsitėmyti ir nepamirškite atsilankyti į susirinkimą, nes turime daug reikalų aptarti. Taip pat nepamirškite atsivesti ir savo pažįstamus.

Susirinkimas įvyks toj pačioj lenkų darbininkų svetainėj, 215 Selkirk Ave.

Kuopos Komitetas

Toronto, Ont.

Svarbus Masinis Susirinkimas

Birželio 10 dieną, 7.30 val. vakare, Stanley parke įvyks didžiulis **Masinis Mitingas**, kuris šaukiamas protestavimui prieš Kvebeko provincijoje išleistąjį padlock įstatymą. Kadangi laikas baigiasi ir tuojau jis virs įstatymu, jei Kanados darbininkai neprivers federalę valdžią jį išbraukti iš įstatymų knygos, tai šis mitingas bus paskutinis. Todel visi atsilankykite į šį svarbų susirinkimą, kad jį padarius labai dideliu.

Kalbės Stewart Smith ir kiti žymūs kalbėtojai.

Susirinkimą šaukia prieš tą įstatymą kovoti susitvėrusi įvairių organizacijų konferencija, atstovaujanti įvairias nuomones ir įsitikinimus.

Montreal, Que.

ALDLD 47 ir 137 Kuopos Narių Dėmesiui

Ateinantį penktadienį, birželio 10 dieną, ALDLD Pirmo Rajono Komitetas šaukia abiejų kuopų narių susirinkimą, kuris įvyks lietuvių svetainėj, 2114 Frontenac St.

Šiame susirinkime bus renkami delegatai į ALDLD visuotiną suvažiavimą, įvykstantį Brooklyne, liepos mėnesio pradžioje.

Taipgi turėsime iš Winnipego svečią, draugą P. Gutauską. Be to, ką tik sugrįžęs iš plačios kelionės draugas K. Kilikevičius išduos platų raportą ir plačiai nušvies apie Vakarų Kanados lietuvių gyvenimą.

Todel kaip narius, taip ir nenarius kviečiame skaitlingai dalyvauti šiame susirinkime.

Pradžia 8 valandą vakare.

M. Gudas
Rajono Sekretorius

Montrealo ir Apylinkės Lietuvių Domei!

Visiems Montrealo ir apylinkės lietuviams ir lietuvėms pranešame, kad birželio 12 dieną, tai yra ateinantį sekmadienį, Tetervil parke įvyks trečias **Bendro Sąryšio Piknikas.**

Kviečiame visus ir visas atsilankyti. Taip pat pranešame, kad parengimų komisija šiam **Piknikui** ruošia daug pajvairinimų.

Bendro Sąryšio Komisija

Atsilankykite į Šokius

Ateinančio šeštadienio vakare, birželio 11 dieną, ALDLD 137 kuopos moterų skyrius rengia linksmus šokius. Bus linksma muzika, prie kurios nė vienas dalyvis negalės išsilaikyti nešokęs. Šokiai įvyks pointsančaliečių svetainėj, 01234 Charlevoix St.

Pradžia 8 valandą vakare.

Parengimų Komisija

Sudbury, Ont.

Susirinkimas

Šiuomi pranešame, kad Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 3-čios kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks birželio 12 dieną, 10 val. ryto, lenkų svetainėj, 212 Monk St.

Prašomi visi nariai atsilankyti, nes turėsime aptarti visą eilę svarbių reikalų, taip pat užsimokėti ir narines duokles.

Kuopos Valdyba

Ko Pageidauja Winnipegiečiai

WINNIPEG.—Gegužės 29 d. įvyko ALDLD 217 kuopos susirinkimas, kuriame apsvarstyta visa eilė kuopos reikalų. Tarp kitko buvo plačiai apkalbėtas ir atsibūsiantis ALDLD suvažiavimas. Prieita prie išvados, kad del stokos finansų ir tolimos distancijos į suvažiavimą delegatą pasiųsti mūsų kuopai neįmanoma. Tad kuopa nutarė tiktai pareikšti savo pageidavimus, liečiančius draugijos pagrindinius reikalus.

Pirmas pageidavimas, tai kad būtų pakeistas draugijos vardas.

Būtent, kad ALDLD būtų pavadinta "Užsienio Lietuvių Apšvietos Draugija." Ir antras pageidavimas, kad "Šviesoj" tilptų sunkesnio turinio straipsniai, o formatas pasiliktų toks, koks dabar yra.

Korespondentė

Ačiuoju Draugams ir Draugėms

WINNIPEG.—Noriu išreikšti širdingą padėkos žodį ALDLD 217 kuopos draugams ir draugėms už suteiktą man pagarbą ir puikią dovaną už mano pasidarbavimą darbininkų klasės organizuotų eilių didinime — už daugiausia narių prirašymą į mūsų kuopą.

Taip pat tariu ačiū ir tiems draugams, bei draugėms, padėjusiems į kultūrinę bei apšvietos draugiją įtraukti daugiau naujų narių. Kartu linkiu pasekmingai darbuotis visuose darbininkų klasės reikaluose, kad už tai galėtumėt įsigyti dvigubos pagarbos, negu kad aš iš jūsų sulaukiau.

Šios pagarbos nereikalavau ir visai nesitikėjau, betgi niekas negalėtų priešintis prieš daugumos nutarimą, tad ir aš nesipriešinu, o priimu pagarbą ir puikią dovaną už, mano manymu, nedidelį pasidarbavimą ir tikiuosiu, kad ateityje visam darbininkų judėjimui, kartu ir jums, draugai ir draugės, už tai keleriopai atsilyginsiu. Tad visiems tariu proletarišką ačiū.

M. Bukauskas

SUSIKIRTIMAI TARP ISPANŲ IR ITALŲ TĘSIASI

HENDAYE. — Ateina čionai žinių, kad pietinėj Ispanijoj susikirtimai tarp ispanų ir itališkų karo pasekėjų dar vis tęsiasi. Smarkus susirėmimas buvo Sevilėj, kurio laike užmušta 14 fašistų. Susirėmimai privertė generolą Llano vykti pas Franką pasitarimui.

IŠDEPORTUOTAS KONGRESMANAS

Montanos kongresmanas Jerry O'Connell ir jo žmona matomi su reporteriais Newarko policijos stoty, kur juos atsiuntų iš Jersey City majoro Hagues policija sugriebusi besirengiant kalbėti. Kaip matote, tai Jersey mieste nei kiek negeriau, kaip Montreale.

Torontiečiai Ruošiasi Prie Kanados Lietuvių Kongreso

TORONTO. — Praeitą antradienį įvyko Toronto Lietuvių Komiteto Lietuvoj Demokratijai Atsteigti susirinkimas. Kadangi jau keli mėnesiai atgal Montreale esantis centralinis komitetas paskelbė, jog rugsėjo pradžioje bus šaukiamas Kanados Lietuvių Kongresas, tai šiame susirinkime ir buvo svarbiausiu klausimu to kongreso šaukimas.

Viršuj minėtas komitetas dar kartą užgyrė Kanados Lietuvių Kongreso šaukimo idėją, numatydamas, kad antrasis kongresas bus svarbesnis, negu prieš du metu atsibuvęs pirmasis. Mat, pirmajame kongrese buvo svarbiausiuoju punktu išdirbti planus, kokių žygių Kanados lietuviai turi imtis, kad padėjus atsteigti Lietuvoje demokratinę tvarką, o šiame kongrese teks apsvarstyti, kaip Kanados lietuviai turės veikti, kad padėti prašalinti Lietuvos nepriklausomybei susidariusį pavojų. Tad kongreso šaukimas kelis kartus pasidarė svarbesnis.

Kaip jau žinoma, nelaimingasis Lietuvai įteiktas Lenkijos ultimatumas, kuris lenkų naudai pažabojo lietuvių apdainuotus upelius, geležinkelius, vieškelius ir kelelius, labai sujaudino užsienio lietuvius, o svarbiausia, tai Lietuvoje gyvenančius mūsų brolius ir seseris. Iš baisiai kontroliuojamos ir cenzūruojamos spaudos ir laiškų mes patyrėme, kad laike kovo mėnesio įvykių Lietuvos liaudyje pasireiškė milžiniškas pasiryžimas: studentai, moksleiviai, darbininkai, valstiečiai, dideli ir maži, liejosi į gatves su tikslu užprotestuoti prieš Lietuvą laidojantį ultimatumą ir ruoštis pasipriešinti grąsinančiai jėgai. Juos pasitiko ginkluota policija, apsvaidė bombomis, nekuriuos suareštavo, nubaudė didelėmis piniginėmis pabaudomis ir net kalėjimu.

Lietuvos tautininkai, pralaimėję su Lenkija diplomatinį mūšį, Smetonai suteikė daug didesnę galią ir keletą kartų padidino reakciją. O iš kitos pusės keletą kartų paaugo ir kova prieš fašistinį rėžimą. Ir to pasekmėje besiaučiant fašistams jau dvyliktus metus matome pirmu kartu Lietuvos žmones imantis griežtesnių žygių už išlaisvinimą Lietuvos politinių kalinių. Pirmu kart girdime, kad tūkstančiai žmonių pasirašė po peticija, kurią buvusieji Lietuvos prezidentai įteiks tautininkų seimui ir reikalaus politiniams kaliniams laisvės. Tas ir parodo, kad Lietuvos žmonės dabar kur kas daugiau supranta, jog tie žmonės nekaltai pateko į fašistines bastilijas ir už jų paliuosavimą pradeda vystyti judėjimą, kuris ilgainiui gali virsti į plačiųjų masių kovą.

Šiam darbe visados didelę rolę vaidindavo užsienio lietuviai. Todel Toronto Lietuvių Komitetas Lietuvoj Demokratijai Atsteigti numato, kad antrasis kongresas turės didelį paveikimą šia linkme. O kad tas nusistatymas būtų paremtas ne žodžiais, bet ir darbais, tai nutarta iki kongresui vesti sušelpimui Lietuvos politinių kalnų vajų ir į kongresą atvykti ne su tuščiomis rankomis, bet su atitinkama pagelba.

Kongreso reikšmės apibudinimui šale draugijų atstovų iš komiteto paskirtas ir vienas propagandistas, kuris kiekvienam susirinkimui plačiau apibudins kongreso ir paskelbto vajaus svarbą.

Taip pat minimas komitetas nutarė duoti signalą visiems Kanados lietuviams, jog numato, kad Torontas į kongresą, Montrealan, galės pasiųsti nemažiau 25 atstovų, ir vesti Lietuvos politinių kalinių reikalams vajų.

Kanados Lietuvių Kongreso šaukimui pritardami ir prižadėdami tuojau visomis jėgomis mestis į darbą, norime matyti ir kitų kolonijų lietuvius ruošiantis prie šio svarbaus kongreso. Tikimės, kad greitu laiku ir kitos kolonijos pasisakys, ar jos planuoja prieš kongresą turėti panašų vajų ir ar daug delegatų ketina prisiųsti.

T.L.K.L.D.A.

Fašistai Nori Toronte Laikyt Savo Konvenciją

TORONTO. — Paskutiniu laiku Kanados fašistų vadas Arkandas, su nachališku policijos pritarimu, dažniau pradėjo demonstruoti savo jėgas Toronte.

Praeitą pirmadienį ir vėl darbininkais apgyventame rajone darė savo susirinkimą. Šį kartą į susirinkimą sutraukė truputį daugiau savo pasekėjų. Kaip spauda rašo, tai į Queen ir Dovercourt gatvių kampe esančią svetainę įėjo 347 asmenys. Bet iš lauko žiūrint netikima, kad tiek ten jų buvo.

Fašistus saugojo apie 50 uniformuotų policininkų. Tokia stipri fašistams apsauga buvo duota del to, kad trumpai prieš susirinkimą per darbininkais apgyventą apylinkę pervažiavo automobilis ir per garsiakalbį pranešė, jog tenais fašistai laikys savo susirinkimą. Pikietuoti susirinko apie penkius tūkstančius žmonių, tačiau policija trukdė pikietavimą ir skirstė anti-fašistus. Pažymėtina, kad fašistams padėjo ir trockistai—jie norėjo padaryti kontrademonstraciją.

Fašistų susirinkime dalyvavo pats fiureris Arkandas. Jis bebūdamas stiprioj policijos globoj skundėsi savo pasekėjams, kad Kingstono profesoriai ir visi gyventojai neįsileidžia į savo miestą daryti fašistų konvenciją, tad ji turi būt atlaikyta Toronte. Girdi, tie profesoriai ir kiti Kingstono žmonės, kurie nekenčia fašistų ir nenori duoti suteršti savo miesto vardą turį būti komunistai, o be to, Toronte randasi didelis komunistinis judėjimas, tad sumažinimui čia turi būti ir fašistų konvencija.

Toronto fašistų vadas Farr susirinkusius maldavo, kad atsiųstų savo jaunimą, nes tarp jo fašistai neturį jokios įtakos, o pastarieji jiems būtinai reikalingi. Po to, pagyrė viduramžius, kad jie buvo "pašvęsti kovai," pazaunijo apie demokratiškas įstaigas ir po policijos protekcija susirinkimą užbaigė.

"Pasisekimo" įrodymui į pastarąjį susirinkimą fašistai atsivedė ir penkis pasamdytus, ar taip sumulkintus artilerijos seržentus. Del tų seržentų dalyvavimo pas fašistus Toronto militariniuose sluogsniuose prasidėjo skandalas. Vieni karininkai teigia, kad jie turėjo teisę ten dalyvauti, kiti, kad nėra nustatyta, ar gali kariai dalyvauti politiniuose susirinkimuose, bet jų pulkininkas sako, kad seržentų dalyvavimas susirinkime yra nepateisinamas pasielgimas.

Yra žinių, kad ir Toronto miesto majoras nenori leisti fašistams atlaikyti savo konvenciją. Suprantama, anti-fašistams teks kovoti iki bus užkirstas fašistams kelias. Tačiau iš visko matosi, kad ir Toronto žmonės taip pat pasielgs, kaip kad pasielgė Kingstono žmonės.

Buvęs

Ugniakalnis Išvijo iš Namų Tūkstančius Žmonių

MANILA. — Birželio 7 dieną labai smarkiai siautė Filipinuose esantis Majono ugniakalnis. Su griausmu ir liepsnos stulpu išsiveržusi raudona lavos srovė išvijo iš namų 20,000 gyventojų iš Kamaligo ir 7,000 iš Libogo. Taip pat išvijo visus gyventojus iš visų kaimelių, esančių netoli išsiveržusio ugniakalnio. Karšti pelenai dūmų pavidale apsėjo net tris rytines Luxton salos provincijas.

Luxton sala yra didžiausia iš visų Filipinų salų.

Užsirūstinęs ugniakalnis turi 7,900 aukštumo. Šis milžinas smarkiai pasijudino 1814 metais ir tuomet palaidojo 1,200 žmonių. Paskutinis veiksmas jo prasidėjo praeitą penktadienį ir tik galutinai pasijudino už keturių dienų. Manoma, kad žmonių aukų nebus, tačiau deganti lava grąsina nukirsti išbėgimui kelius.

Fašistai Iki Šiol Bombardavo 58 Anglijos Laivus

LONDONAS, Birželio 7.—Fašistų orlaiviai Alikantes uoste šiandien sudegino kitą Anglijos aliejinį laivą, Thorpehaven'ą. Tokiu būdu nuo balandžio mėnesio fašistai nuskandino, sudegino arba labai apgadino net dešimtį Anglijos prekybinių laivų. O nuo Ispanijos karo pradžios, Italijos ir Vokietijos orlaiviai, svarbiausią rolę vaidinantieji Ispanijos kare, taipgi submarinai, užpuolė net 58 Anglijos laivus. Iš visų užpultųjų šeši laivai nuskandinti, užmušta keturiolika Anglijos jūrininkų ir netoli 50 sužeista.

Tačiau Anglija prieš šį fašistų smurtą nesiima griežtų priemonių. Jos atstovai atsikreipė į generolo Franko valdžią ir nė vieno Anglijos laivo neužpuolusią lojalistų vyriausybę, kad "išspręstų" šią problemą ir surastų būdus, kaip išvengti tokių atakų.

Anglijos valdžia tokį atsikreipimą padarė tik delto, kad jos laivų kapitonai dažnai griežtai reikalauja protekcijos ir apsaugos. Tad Anglija dabar pradeda manyti, kad paėmus tam tikrus žygius prieš laivų atakas iš oro bus galima jas sulaikyti, kaip kad pernai Nyono konferencija užkirto kelią submarinų atakoms.

Tyrinės Ispanijos Miestų Bombardavimą

LONDONAS.—Nežiūrint, kad Jungtinės Valstijos neparodė tinkamo pritarimo pereitą sąvaitę paruoštam Anglijos planui, skatinančiam ištirti Ispanijos miestų bombardavimo priežastis, Anglija pradeda steigti tarptautinę komisiją. Iki šiol sutikimą davė Norvegija ir Švedija, sutikdamos dalyvauti toj komisijoj, kuri tyrinės barbarišką Ispanijos miestų bombardavimą.

Francija irgi imasi toj srityj teigiamų žygių. Tuo reikalu Francijos užsienio reikalų ministeris Bonetas turėjo pasitarimą su Sovietų Sąjungos nepaprastuoju pasiuntiniu ir Jungtinių valstijų ambasadorium Bulitu.

Anglija buvo pasiuntusi savo nepaprastą pasiuntinį Ispanijos respublikai su Sussex kruizerio kapitonu ištirti Granollers miesto barbarišką užpuolimą. Šie pasiuntiniai Londonui pranešė, kad fašistų užpuolimas ant Granollers miesto neturėjo jokių militarinių siekių, o tik žvėriškus siekius tikslu sunaikinti civilius gyventojus. Nes miesto centre, kur rinkoje buvo užmušta 100 moterų ir vaikų, nesiranda jokių fabrikų. Apie porą fabrikų ir aerodromų yra priemiestyje, o bombarduotose vietose nieko militarinio nėra.

Vienybininkai ir Prieš "Mirusius" Rėkia

MONTREAL.—Kaip sau norit, vyrai ir moterys, bet jei nors retkarčiais pavartysime Vienybę, tai pamatysime, kad su "Svečiu," Jasučiu, Aukštaite ir dar pora jiems pritariančių yra kaž kas negero—jiems sapnuojasi kažkoki stebūklai. Štai, praeito mėnesio pradžioje net keliuose numeriuose skelbė, kad Lietuvos Neprikl. Ginti Komitetas sugriuvo, jis nustojo jau veikęs, o kaipo užantspaudavimui tos "tiesos" save daug išmanančiu reklamuojantis "Svečias" paskelbė, jog tas bendras frontas mirė ir bendro fronto Lozoriaus iš numirusių prikelti negalima. Tą pačią maldą pakartojo ir Jasutis.

Taip, jeigu kas jau mirė, tai ir mažas vaikas žino, kad tas sutvėrimas išnyko amžinai ir jis niekam nedarys žalos, jeigu gyvas būdamas kam darė. Visi žino, kad išrašymas mirimo akto, jau reiškia visišką reikalų užbaigimą su buvusiu daiktu ir pripažinimą, jog su juo visi reikalai baigti. Tačiau kitaip yra su vienybininkais: čia jie rašo mirimo aktus, čia jie prikelia iš numirusių ir vėl toliau rašo mirimo aktus. Ir taip kartojasi lyg ir ta daina begalo.

Gegužės mėnesio pradžioje vienybininkai aiškiai ir tvirtinančiai paskelbė, jog viršuj paminėtas komitetas mirė. Į tai buvo atsakyta per Liaudies Balsą, kad jiems dar daug prisieis prieš jį sielotis ir šaukti. Nepraėjo nė mėnesio laiko, tas ir išsipildė. Štai, Vienybėje birželio antros dienos laidoje tas pats Jasutis ir vėl "prikėlė iš numirusių" tą komitetą ir pradėjo prieš jį lieti graudžias ašaras. Jo paties žodžiais, šitaip tas "numirėlis" apsireiškė gyvu:

"J. E. Šarkis, J. Lesevičius, A. Lukša ir M. M. Mašnickas, kurie sudaro Lietuvos Neprikalusomybės Gynimo Komiteto vadovybę, . . ." "specialiai šaukė masinį lietuvių susirinkimą gegužės 20 d., Vytauto klūbo svetainėje, kuriame minėta valdyba viešai prieš publiką mane paskelbė vagimi."

Kaip tenai buvo, čionai nesimu aiškinti, nes apie tai buvo rašyta spaudoje ir žino dalyvavusieji susirinkime, kad jo vagiu niekas nevadino. Tiktai viena noriu pažymėti, kad vienybininkams vaizduojasi mirštanti Lozoriai, ir vėl staiga keliasi iš numirusių, bet nepaprastai, o įveja juos į didžiausią baimę. Tik įsivaizdinkite kokia baimė. Nesenai paguldytas į amžiną patalą Lozorius prisikėlė ir tokį asmenį paskelbė "vagiu."

Rodos gyvename dvidešimtame amžiuje, kada jokiais iš numirusių prisikėlimais netikima, bet Vienybės sufanatizuotų žmonelių galvelėse Lozoriai miršta ir prisikelia kasdien net po kelis kartus. Na, o po Vienybės špaltas vien ir klieda montreališko tipo Lozoriai. Todel tokių demonų Vienybėje pasikartoja beveik kasdien. Ir galima drąsiai sakyti, kad šie montrealiečiai apie save kliedės dar daug, daug kartų, nes jie už savo žodžius atsakomybės niekad neėmė, nei neims. Mat jų paskirtis kliedėti ir su tuo šmeižti kitus.

D.

NEBŪK ŽILAS

Stebūklingos gyduolės, kurios panaikina žilumą, plaukų slinkimą ir plaiskanas. Šias gyduoles privalėtų turėt kiekvienas, kuriam žyla, slenka arba plaiskanuoja plaukai. Jos atitaiso žilus plaukus koki buvo, bet nėra dažai. Nėra nieko už jas geresnio iki šiol išrasta. Specialiai supažindinimui pasiūlome didelį $2.00 pakelį už $1.00. Užsisakyk šiandien ir sutaupyk dolerį. Jeigu nebūsite pilnai patenkinti, jums pinigai bus sugrąžinti. Reikalaujame agentų.

VALORTONE HERB. CO.
P.O. Box 54, Danville, Ill., USA

Kviečių Lietuvius ir Lietuves Atsilankyti į Mano Krautuvę

673 Queen St. W.

Taisau laikrodžius įvairių išdirbysčių, pigiausiomis kainomis ir garantuoju už atliktą darbą. Taipgi turiu pardavimui naujų įvairių rūšių rankinių vyriškų ir moteriškų, sieninių ir budininkų laikrodžių ir kitokių dalykėlių, su numažintom kainom. Patogiausias pasirinkimas žiedų, sužieduotuvės ir vedyboms.

J. Deksnys, Jeweler

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per DOMINION TICKET OFFICE

143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344

Seniausia ir patikimiausia laivakorčių kontora. Gyvuoja jau 22 metu. Laivakortės, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.

S. Helfetz, menedžeris

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

RENGIA EKSKURSIJĄ
Į LIETUVĄ
S. M. LIEPOS—JULY 1 DIENĄ
Išplauks iš New Yorko
MOTORLAIVIU "GRIPSHOLM"
į KLAIPĖDĄ
Per Gothenburgą—Stockholmą
Iš Stockholmo laivu s. s. "Marieholm"
Užgirta Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos Amerikoje

VLADAS MUCINSKAS,
Švedų Amerikos Linijos lietuvių skyriaus vedėjas vadovaus ekskursiją iš New Yorko į pat Klaipėdą!

Nuolatinis susisiekimas tarp New Yorko ir Klaipėdos, per Gothenburgą, Švediją. Kelionė prasideda ir baigiasi Švedų Amerikos Linijos laivais.

Kreipkitės į autorizuotą laivakorčių agentą arba

SWEDISH AMERICAN LINE
1410 STANLAY ST., MONTREAL, QUE., CANADA

Tel. PL 9659 Gyv. DO 5947

J. M. ROSENFELDAS
Lietuvis Advokatas

Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.

20 St. James St. E. Kamb. 26
MONTREAL, QUE.

Sulyg susitarimo priimu klijentus ir vakarais gyvenamoj vietoj: 451 Edward Charles.

Tel.: HA. 8477

Dr. J. O. Villeneuve

Venerinių Ligų Specialistas

Gydo siphilį, gonoreą ir tikrina kraują.

Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v.
1107 St. Denis St., Montreal
Netoli Dorchester St.

National Travel Bureau

J. A. PAPESH — Savininkai — J. K. KENEDY
Komisijonierius Oficialis vertėjas

296 Queen St. W. Telefonas EL. 8636 Toronto, Ont.

Atstovaujame visas garlaivių kompanijas

1. Galime atgabenti į Kanadą jūsų moterį ir vaikus. Laivakortes duodame už pinigus ir ant kredito.
2. Pasiunčiame pinigus Lietuvon ir į visas pasaulio šalis ir išmokame daug aukštesniu kursu, negu kitos agentūros. Pinigų persiuntimas per radio brangiau kainuoja tik 25 centus. Jei jūs per mus pasiųsite 10 kartų, tai vienuoliktu kartu jums patarnausime veltui.
3. Per trumpą laiką mes išimsime jums Kanados pilietybės popierius ir jums kainuos tiktai $8.00. Jūsų žmonai tiktai $3.00.
4. Mes perkalbame teisme, immigracijos ir konsulatų įstaigose. Mes išversime visus jūsų dokumentus į anglų kalbą.
5. Mūsų ilga praktika jums garantuoja greitą, paveikiantį ir teisingą patarnavimą. Mūsų obalsis—didelė apyvarta su mažu pelnu.

Rašykite mums sava kalba.

LA 4325 Gyv. HA 7855

S. DERGEL

Vyriškų Drabužių Siuvėjas
Norinti turėti gerus drabužius, kreipkitės pas mane
4355 St. Lawrence, Str.
Montreal

Advokatas ir Notaras

M. W. Kellermann

371 Bay St., Toronto 2, Ontario

Ofiso Telefonas: WA 5900
Rezidencijos: ME 1425
(Kalba ir vokiškai)

Tel: LA. 4441

Daktaras H. Rosenfeld'as

Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.K.P.D. Gydytojas
Kalba Lietuviškai

Valandos: 2—4 val. po piet, 7—8 val. vak. ir sulyg susitarimo
4539 Park Ave. Montreal, Que.

Lit. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla